



**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI (İKİNCİ ÖĞRETİM)**

**İLKOKUL BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN
OKUDUĞUNU ANLAMA BECERİLERİNE ETKİ EDEN
FAKTÖRLERE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

HATİCE KANKURAL

DENİZLİ 2022

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI (İKİNCİ ÖĞRETİM)**

**İLKOKUL BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKUDUĞUNU
ANLAMA BECERİLERİNE ETKİ EDEN FAKTÖRLERE İLİŞKİN
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

HATİCE KANKURAL

Danışman

Prof. Dr. Birsen DOĞAN

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJE ONAY FORMU

Eğitim Bilimleri Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Eğitimi Bilim Dalı öğrencisi Hatice KANKURAL tarafından hazırlanan “İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okuduğunu Anlama Becerilerine Etki Eden Faktörlere İlişkin Öğretmen Görüşleri” başlıklı Tezsiz Yüksek Lisans Projesi tarafımdan okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından Tezsiz Yüksek Lisans Projesi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Birsen DOĞAN

Danışman

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun
..... /...../ 2022 tarih vesayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Mustafa BULUŞ

Enstitü Müdürü

TEŐEKKÖR

Yüksek lisans eğitimin boyunca ve bu araştırmanın her aşamasında bana destek olan ve moral veren hocam Sayın Prof. Dr. Birsen DOĞAN'a, enstitü hocalarıma, görüşme yaptığım ve bu projeye destek veren sınıf öğretmeni meslektaşlarıma ve araştırmanın her aşamasında bana destek olan ve güç veren eşime ve biricik oğluma

TEŐEKKÖR EDERİM...

Hatice KANKURAL

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; proje içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu; atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi; kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı; bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

İmza

Hatice KANKURAL

ÖZET

İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okuduğunu Anlama Becerilerine Etki Eden Faktörlere İlişkin Öğretmen Görüşleri

KANKURAL, Hatice

Tezsiz Yüksek Lisans Projesi, Eğitim Bilimleri ABD,
Sınıf Eğitimi Bilim Dalı
Tezsiz Yüksek Lisans Programı (İkinci Öğretim)

Danışman: Prof. Dr. Birsen DOĞAN

Ocak 2022, 49 sayfa

Bu araştırmada; ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerine etki eden faktörlere ilişkin öğretmen görüşlerini ortaya koymak ve ortaya çıkan veriler üzerinden bir değerlendirme yapmak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerine etki eden faktörlerden; sosyoekonomik düzey, okul öncesi eğitimi alıp almama durumları, ilkokula başlama yaşı ve ailelerin öğrenim düzeyleri araştırılmıştır. Araştırma nitel desende yürütülmüştür. Araştırma kapsamında, 2021/2022 eğitim öğretim yılında Denizli ilinde görev yapan ve birinci sınıfları okutan 20 sınıf öğretmeniyle yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Elde edilen verilerin betimsel analizi yapılmış ve sonuca ulaşılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre;

Sosyoekonomik düzey, öğrencilerin okuduğunu anlama becerisini etkileyen önemli bir çevresel faktördür ve üst sosyoekonomik düzey, çocukların okuma anlama düzeyini artırıcı bir etkiye sahiptir. Okul öncesi eğitimi, öğrencilerin okuduğunu anlama becerileri üzerinde olumlu bir etkiye sahiptir. Okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin, almayan öğrencilere göre okuduğunu anlamaya daha hazır oldukları tespit edilmiştir. İlkokula başlama yaşı, okuduğunu anlama becerileri üzerinde etkilidir ve erken yaşta okula başlayan öğrencilerin, psikomotor ve zihinsel gelişimlerinin yetersiz olması nedeniyle okuduğunu anlama becerilerine uyum sağlamada zorlandıkları ortaya çıkmıştır. Ailenin öğrenim düzeyi, okuduğunu anlama becerisini olumlu yönde etkileyen bir faktördür ve öğrenim düzeyi yüksek olan ailelerin, öğrencilerini daha iyi yönlendirerek okuduğunu anlama becerilerine destek oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okuma, okuduğunu anlama becerisi, sosyoekonomik düzey.

İÇİNDEKİLER

PROJE ONAY SAYFASIB	iv
TEŞEKKÜR.....	v
ETİKBEYANNAMESİ.....	vi
ÖZET	vii
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar LİSTESİ.....	x
BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	1
1.1.1. Problem Cümlesi.....	3
1.1.2. Alt Problemler	4
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.3. Araştırmanın Önemi	4
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	5
1.5 Sayıtlar.....	5
1.6. Tanımlar	5
İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	6
2.1. Kavramsal Çerçeve	6
2.1.1.Okuma	6
2.1.2.Okumanın Önemi	6
2.1.3. Okuma ve Anlama Arasındaki İlişki.....	7
2.1.4. Okuduğunu Anlamaya Etki Eden Faktörler	7
2.1.4.1. Sosyo-ekonomik düzey	8
2.1.4.2. Okul öncesi eğitim	8
2.1.4.3. İlkokula başlama yaşı	9
2.1.4.4. Ailelerin eğitim düzeyi.....	10
2.2. İlgili Araştırmalar.....	10
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM	13
3.1. Araştırma Deseni.....	13
3.2. Çalışma Grubu.....	13
3.3. Veri Toplama Araç ve Teknikleri	14
3.4. Veri Toplama Yöntemi ve Süreci	15
3.5. Verilerin Analizi.....	15

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM	17
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	17
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	19
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	21
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	23
BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA VE ÖNERİLER	26
5.1. Tartışma ve Sonuç	26
5.2. Öneriler.....	29
KAYNAKÇA	30
EKLER	36
Ek 1. Araştırma İzin Belgesi	36
Ek 2. Görüşme Formu	37
ÖZGEÇMİŞ	39

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 3.1. <i>Çalışma Grubuna Ait Demografik Bilgilerin Dağılımı</i>	13
Tablo 4.1. <i>Sosyoekonomik Düzeyin Okuduğunu Anlama Becerilerine Etkisine İlişkin Katılımcı Görüşleri</i>	17
Tablo 4.2. <i>Okul Öncesi Eğitimi Alıp Almama Durumlarının Okuduğunu Anlama Becerilerine Etkisine İlişkin Katılımcı Görüşleri</i>	19
Tablo 4.3. <i>İlkokula Başlama Yaşının Okuduğunu Anlama Becerilerine Etkisine İlişkin Katılımcı Görüşleri</i>	21
Tablo 4.4. <i>Ailenin Öğrenim Düzeyinin Okuduğunu Anlama Becerilerine Etkisine İlişkin Katılımcı Görüşleri</i>	23

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

Günümüzde bireyin hayatında hayati derecede öneme sahip olan okuduğunu anlama becerilerinin önem kazanmasıyla birlikte çeşitli ölçme yöntemleriyle incelenen bu alan, akademik araştırmaların ve programın odak noktası haline gelmiş ve okuduğunu anlama becerisinin nasıl yapılması gerektiği hakkında tartışmalar başlamıştır. Bu bakımdan öncelikle, okuduğunu anlama becerisinin başarılı bir şekilde kazanılması için bu becerinin üzerinde etkili olan faktörlerin bilinmesi gerektiği değerlendirilmiştir. Bu nedenle araştırma kapsamında, okuduğunu anlama becerilerine etki eden faktörlerden “öğrencilerin sosyoekonomik durumları”, “okul öncesi eğitimi alıp almama durumları”, “ilkokula başlama yaşı” ve “ailelerin öğrenim düzeyi” gibi faktörlerin etkisi araştırılmıştır. Birinci bölümde; problem durumu, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sınırlılıklar, varsayımlar ve tanımlar başlıklarına yer verilmiştir.

1.1.Problem Durumu

İlkokul dönemi, öğrencilerin akademik hayatında çok önemli bir yere sahiptir. Okul öncesi eğitimle, evinden farklı bir ortama ilk kez ayak basarak çevresini tanımaya başlayan öğrenciler, ilkokul döneminde çevresiyle ilişkiler kurmaya ve sosyalleşmeye başlamaktadırlar. İlerleyen zamanlarda ise temel bilgi ve becerilere sahip olmaya başlayan öğrenciler, farklı deneyimler edinerek ilk okuma ve yazma öğrenimine başladıklarından, bu süreç öğrenciler için oldukça önemli bir sürecin başlangıcı olarak görülmektedir (Kırca, 2007). Bu bakımdan öğrencilerin çevresine uyum sağlayarak akademik, sosyal ve kültürel eğitimlerini almaya başladığı ilkokul kademesinin, aile ve öğretmen desteğiyle iyi değerlendirilmesi gerekmektedir (Çubukçu ve Gültekin, 2006).

Öğrencilerin, sistematik bir şekilde kurallara uymayı öğrendiği ilkokul döneminde, asıl hedef; okuduğunu anlama becerilerinin geliştirilmesi ve okuduğunu anlayabilen, eleştirebilen, tartışabilen, bilgiler arasında ilişki kurabilen ve okuduklarından yeni anlamlar çıkarabilen bireyler yetiştirmektir (Çiftçi ve Temizyürek, 2008). Bu kapsamda öğrencilerin sosyal yaşamlarının ve akademik başarılarının, okuma ve okuduğunu anlama becerilerinden etkilendiğini söylemek mümkündür. Bu bakımdan okuduğunu anlama becerilerinin ilkokulda kazanılıp, geliştirilmesinin ise ömür boyu devam ettiği düşünüldüğünde, bu becerinin öğretilmesine gereken önem verilmeli, süreç ciddiye alınmalı ve okuduğunu anlama becerilerini etkileyen faktörlere göre hareket edilmesi gerekmektedir (Binbaşıoğlu, 2004). İnsan hayatında bu denli öneme sahip olan okuma ve okuduğunu anlama becerilerinin

öğrenilmesine etki eden ve süreci zora sokan faktörlerin okul, öğretmen ve aile desteğiyle ortadan kaldırılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Eğitim öğretim faaliyetlerinde asıl amaç, öğrencinin başarılı olmasını sağlamaktır. Öğrencilerin sosyal ve akademik yönden başarılı olabilmesi için ise okuduğunu anlama becerilerini yeterli düzeyde kazanması gereklidir. Ancak, öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerinin etkileyen bireysel, sosyal ve çevresel faktörlerin olduğu bilinmekte ve bu durum birçok araştırmacı tarafından da ortaya konulmaktadır (Aydemir, Karalı ve Kılınçer, 2019; Ayvaz Sivri, 2016; Çömlekçioğulları, 2020; Ekici Çalın, 2019).

Ailelerin gelir düzeyinin ve yaşanılan çevrenin sosyal yapısının, öğrencilerin okuduğunu anlama becerileri üzerinde etkisinin olduğu söylenebilir. Genel olarak bakıldığında aileler, öğrencilerinin iyi bir eğitim almasını isterler. Ancak yaşanılan sosyal çevre ve ailenin gelir durumu, alınan eğitimin kalitesi etkileyebilmektedir. Günümüzde aileler için ekonominin oldukça önemli olması, eğitim giderlerinin artması ve dolayısıyla da eğitim alanında yapılan harcamaların gelire göre yapılması, öğrencilerin eğitimini etkileyen bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla sosyoekonomik düzeyin düşük olduğu ve normale göre daha elverişsiz sosyal çevrelerde yaşayan öğrencilerin, bu durumdan etkilenebilecekleri ve okuduğunu anlama becerilerini kazanmada sıkıntı yaşayabilecekleri değerlendirilmektedir.

Okuduğunu anlama becerisinin kazanılmasında etkisi olduğu düşünülen diğer bir faktör, öğrencilerin okul öncesi eğitimini alıp almama durumlarıdır. Öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini kazanmaya hazır olması ve gereken başarıyı yakalaması, eğitimin daha ilk yıllarında alacakları kaliteli bir okul öncesi eğitimi ile mümkün görülmektedir (Bay, 2008). Öğrencilerin ilkokula başlamadan önce, erken yaşlarda zengin uyaranlarla eğitim alarak uyarılmaları, onların sonraki kademelerde başarılarını olumlu yönde destekleyecektir (Bekman 1998). Yine okul öncesindeki eğitim programlarının amacının, öğrencilerin bilişsel ve dilsel becerilerini geliştirerek, onları okuma yazmaya hazırlamak olduğu (Erkan ve Kırca, 2010) değerlendirildiğinde, okuduğunu anlama becerileri üzerinde okulöncesi eğitiminin ne kadar önemli bir etken olduğu anlaşılmaktadır.

Bir diğer etken olarak; ilkokula başlama yaşının (zamanında, erken veya geç olması) okuduğunu anlama becerilerinin üzerinde etkili olduğu düşünülmektedir. Özellikle birinci sınıf öğrencilerin okuma, yazma ve okuduğunu anlama becerisini öğrenmesi ve bu becerileri geliştirebilmesi için zihinsel, duygusal ve psikomotor gelişimlerinin uygun bir düzeyde

olması gerekmektedir. Bu bakımdan ilkokula erken başlayan öğrencilerin, bedensel, zihinsel ve duygusal gelişimlerinin gerekli olgunluğa ulaşmamasından dolayı okuduğunu anlama becerilerinin kazanılmasında sıkıntıların yaşanacağı değerlendirilmektedir (Kartal, 2013).

Okuduğunu anlama becerisinin kazanılmasında etkisi olduğu düşünülen diğer bir faktör de ailelerin öğrenim düzeyidir. Aileler, öğrencilerinin eğitimi üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Bu bakımdan, eğitim alanında bir konu olan okuduğunu anlama becerisinin, eğitimin en önemli bileşenlerinden birisi olan ailelerin öğrenim düzeyinden etkilenmemesi mümkün değildir. Öğrenim düzeyi yüksek olan anne babaların, çocuğunun eğitiminle daha iyi ilgilendiği, akademik gelişim anlamında ihtiyaçlarını karşıladığı ve eğitimleriyle çocuklarını daha iyi destekledikleri bilinmektedir. Bu nedenle gerek çocuğun sosyalleşmesinde gerekse de okuduğunu anlama becerisinin kazanılmasında anne babaların öğrenim düzeyi oldukça etkili bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır.

İlkokul 1. sınıfta okuma ve yazma eğitimi verilirken, diğer bir taraftan okuduğunu anlama becerisi de öğrencilere kazandırılmaktadır. Okuduğunu anlama becerileri eğitim faaliyetlerinin temel unsurunu oluşturduğundan, bu beceriler tam anlamıyla öğrenilmeden eğitim faaliyetlerinde de bir ilerleme sağlanamaz (Bay, 2008). Öğrenciler, eğer okuduklarını tam ve doğru anlarsa diğer derslerde de başarılı olabilmektedirler (Güleryüz, 2004). Okumada sıkıntı yaşayan ve okuduğunu anlayamayan öğrencilerin başarısız olmaları kaçınılmazdır (Lucas, 2008). Dolayısıyla; okuduğunu anlama becerisinin alanı, bireyin eğitim öğretim süreçlerinde başarılı olmasını sağlayan en önemli eğitim alanlarından birisidir (Epeçan, 2018).

Buraya kadar anlatılanlar; okuduğunu anlama becerisinin öğrencilerin sosyal ve akademik başarısının üzerindeki önemini göz önüne sermiştir. Bu nedenle araştırmanın çıkış noktasını oluşturan okuduğunu anlama becerisi üzerinde etkisi olan faktörlerin öğretmenler tarafından bilinmesi, bu becerinin öğretimine nitelik kazandıracaktır. Ayrıca okuduğunu anlama faaliyetleri yapılırken, öğretmenlerin söz konusu faktörlere göre faaliyetlerini düzenlemesi, sorunlara önlem almak ve çözüm önerisi getirmek adına eğitime fayda sağlayacaktır. Bu bakımdan, okuduğunu anlama becerilerine etki eden faktörlere ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerine ihtiyaç duyulmuştur.

1.1.1. Problem Cümlesi

İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerine etki eden faktörlere ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?

1.1.2. Alt Problemler

- 1) Sosyoekonomik düzey, öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini nasıl etkilemektedir?
- 2) Okul öncesi eğitimi alıp almama durumları, öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini nasıl etkilemektedir?
- 3) İlkokula başlama yaşı, öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini nasıl etkilemektedir?
- 4) Ailelerin öğrenim düzeyleri, öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini nasıl etkilemektedir?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı; ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerine etki eden faktörlere ilişkin öğretmen görüşlerini ortaya koymaktır. Öğretmenlerin görüşleriyle elde edilen verilerin okuma ve anlama becerilerinin öğretime destek olması ve yön vermesi, araştırmanın beklenen diğer bir amacıdır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Gelişmiş toplumların okuma oranının da yüksek olduğu bilinmektedir. Çok okuyan toplumlardaki bireylerin sosyal yaşamlarında mutluluğu, akademik alanda da başarıyı yakaladıkları şüphe götürmeyen bir gerçektir. Araştırmalar, okuma alışkanlığı ve okuduğunu anlama becerisiyle, akademik başarının arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır (Karatay, 2010; Yılmaz, 2006). Bireyin sosyal ve akademik hayatında bu derece hayati öneme sahip olan okuduğunu anlama becerilerinin etkilendiği faktörlerin ortaya çıkarılması ve farkına varılması için güncel bir araştırma yapılması gerekli hale gelmiştir.

Araştırma kapsamında okuduğunu anlama becerilerine etki eden faktörlerin ortaya çıkarılması ve öneriler getirilmesi, ilgili alanda düzenlemelerin yapılmasını ve okuduğunu anlama öğretiminde niteliğinin artmasını sağlayacaktır. Güncel olarak yapılan bu çalışma, eğitime ve bilime de katkı sağlayacaktır. Araştırmanın ulaştığı sonuçlar ve getirilen öneriler, gelecekte yapılması planlanan araştırmalara da ışık tutabilecek niteliklere sahiptir.

1.4. Araştırmanın Sınırlıkları

Bu araştırma 2021-2022 eğitim-öğretim yılında, Denizli ilinde görev yapan birinci sınıf öğretmenleriyle sınırlıdır. Araştırmanın verileri, öğretmenlerin görüşme formuna verdikleri cevaplarla sınırlıdır.

1.5. Sayıtlar

Araştırmada kapsamında yapılan görüşmelerde katılımcı öğretmenlerin görüşme formunda yer alan soruları doğru ve içtenlikle cevapladıkları varsayılmıştır.

1.6. Tanımlar

Okuma: Duyu organlarıyla algılanan yazılı işaretlerin, zihinsel süreçlerden geçirilerek anlama, kavrama ve ifade etme sürecidir (Aytaş, 2005).

Okuduğunu Anlama Becerisi: Metinlerin üzerinde bir yaşantı geçirerek, dil bilgisiyle birlikte okuma sonrasında yeni anlamlar türetme ve ilişkileri belirleme faaliyeti (Yılmaz, 2006). Araştırmada, ilkokul öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerini ifade etmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Çerçeve

Bu bölümde öncelikle okuma, okumanın önemi, okuma ve anlama arasındaki ilişki, okuduğunu anlamaya etki eden faktörler ele alınmıştır. Son olarak okuma ve anlama alanında yurtiçinde ve yurt dışında yapılan araştırmalara yer verilmiştir.

2.1.1. Okuma

Okumayla ilgili literatürde birçok tanıma rastlanmaktadır. Okuma, duyu organlarıyla algılanan yazılı işaretlerin, zihinsel süreçlerden geçirilerek anlama, kavrama ve ifade etme sürecidir (Aytaş, 2005). Okuma; sözcüklere yüklenen anlamların duyu organları tarafından algılanma, anlamlandırılma ve yorumlanması gibi karmaşık bir eylemi ifade eder (Temizkan, 2009). Yine okuma; gözle, satırların üzerindeki şekillerinin görülerek seslendirilmesi (Öz, 2001); basılı bir şekilde göze görünen işaretlerin anlamlandırılarak zihin, göz ve ses organlarının koordinesinde gerçekleştirilen bir eylem (Kantemir, 1995); psikomotor beceriler ile bilişsel davranışların ortaklaşa çalışarak yazılı sembolleri anlamlandırma etkinliği olarak ifade edilmiştir (Demirel, 2004). Sever (2004) ise okumayı; “yazıda verilmek istenen duygu ve düşüncelerin kavranması, çözümlenmesi ve değerlendirilmesi gibi birçok boyutu bulunan karmaşık bir süreç” olduğunu ifade etmiş ve okuma faaliyetini iletişim, algılama ve öğrenme süreciyle nitelendirerek; okumanın bilişsel, duyuşsal ve devinişsel boyutlarının olduğunu ifade etmiştir (s. 13).

Okuma; bilgilerin, düşüncelerin ve duyguların zihinsel kavramlara dönüştürülerek gruplandırılması ve anlamlandırılmasıdır (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2015). Okumayla ilgili bu tanımlar ve okumanın kendisine has özellikleri değerlendirildiğinde; okuma öğretiminin bu kriterler göre doğru bir şekilde kazandırılması gerekmektedir. Bu kapsamda; okumayla kelime hazinesinin geliştirilmesi, bilgiyi elde etmenin okumayla gerçekleştirilmesi, okumaktan zevk alınması ve alışkanlık haline getirebilmesiyle ilgili öğretim süreçlerine ağırlık verilmesi gerekmektedir (Demirel, 2004).

2.1.2. Okumanın Önemi

Okuma ve okuma alışkanlığı, her zaman önemini koruyan ve özellikle son zamanlarda öğretim programlarının ve akademik araştırmaların üzerinde önemle durduğu bir alan haline gelmiştir (Şen Baz ve Baz, 2018). Teknolojiyle birlikte hızlı bir değişimin yaşandığı günümüzde, bilgilerin ve bilgili olmanın önemi daha da artmıştır. Bu bakımdan

doğru bilginin öğrenilmesi, üretilmesi ve hayata geçirilmesi kolaylaşmış gibi görünse de bu değişim ve dönüşümler okumanın yerini tutmamaktadır.

Okuma becerisini bir alışkanlık haline alması; yeni nesillerin kendilerini yetiştirmesi ve hayatı şekillendirmesinde özellikle de öz yeterlik kazanılması noktasında hayati bir öneme sahiptir (Özbay, 2009). Bu nedenle okuma alışkanlığını kazanan, okuduğunu anlayabilen, araştırma yapan, bilgiyi sorgulayan ve eleştiri yetisini kazanan bireyler çağa ayak uyduran donanımlı bir kimliğe sahip olmaktadır. Bunu gerçekleştiremeyen toplumların ise herhangi bir ilerleme kaydetmesi söz konusu değildir (Erciyan, 2018).

2.1.3. Okuma ve Anlama Arasındaki İlişki

Okuduğunu anlama becerisi, okumanın temelini ve tüm bilgilerin anahtarını oluşturmaktadır. Anlamadan yapılan okuma, seslendirme faaliyetinden ileriye gidemeyen eksik bir beceriyi temsil etmektedir (Köksal ve Yılmaz 2008). Okuma ve okuduğunu anlamada, düşünme süreçleri işleyerek bilgilerin karşılaştırılması ve değerlendirilmesi yapılmaktadır. Bu amaç ile yapılan okuma etkinliği, amacına daha çok ulaşmaktadır (Altunay ve Çakıcı, 2006). Okuduğunu anlama etkinliklerinde ulaşılmak istenen asıl amaç; anlama yeteneğiyle birlikte düşünme yeteneğinin geliştirilmesidir (Aytaş, 2005). Dolayısıyla; okuma eğitiminin anlama eğitimiyle devam ettirilmesi ve bütünleştirilmesi gerekmektedir. Bu bütünleşmeyi sağlayabilen öğrencilerin akademik başarıları ve öğrenme düzeyleri artış eğilimindedir (Luma, 2002).

Okuduğunu anlamanın tam anlamıyla gerçekleşebilmesi için; sözcükleri tanıma, anlamını bilme, cümleleri anlamlandırma, ayrıntıları fark etme, metinlerdeki ana düşüncüyü bulma, soruları cevaplama ve sonuç çıkarma gibi kazanımları gerçekleştirebilmek gerekmektedir (Güneş, 1993). Bütünleşik bir ilişki içerisinde olan okuma ve anlama, birbirini tamamlayan iki önemli öge olmakla beraber, ön bilgiler ile yeni bilgilerin harmanlanarak yeni anlamların oluşturulması sürecini ifade etmektedir (Obalar, 2009). Bu süreçte birey, metinlerin üzerinde bir yaşantı geçirerek, dil bilgisiyle birlikte okuma sonrasında yeni anlamlar türetebilmekte ve ilişkileri belirlemektedir (Yılmaz, 2011).

2.1.4. Okuduğunu Anlamaya Etki Eden Faktörler

Araştırma kapsamında okuma anlama becerilerine etki eden faktörlerden “sosyo-ekonomik düzey”, “okul öncesi eğitim”, “ilkokula başlama yaşı” ve “ailelerin eğitim düzeyi” başlıkları ele alınmıştır.

2.1.4.1. Sosyo-ekonomik düzey

Sosyoekonomik düzey, okuduğunu anlama becerisini etkileyen önemli çevresel faktörlerden birisidir. Olumsuz çevresel etmenler, okuma ve anlama yeteneklerini de olumsuz bir şekilde etkilemektedir. Kültürel, sosyal ve ekonomik koşulların yetersiz olduğu çevrelerde eğitim gören öğrencilerin, okuduğunu anlama becerileri ve akademik başarıları bu durumdan olumsuz etkilenmektedir (High, Lagasse, Becker, Ahlgren ve Gardner 2000). Sosyal ve ekonomik açıdan üst düzey seviyeye ulaşmış ailelerin, öğrencilerine uygun ortamlar sağlaması öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini de olumlu yönde etkilemektedir. Sosyallik, beslenme ve aile desteğinden yoksun olan ve tam olarak bu ortamları sağlayamayan ailelerin çocukları ise hem bedensel gelişim hem de eğitim öğretim alanında geri kalmaktadır (Üstün, Akman ve Etikan, 2004). Çevresel desteklerle desteklenen öğrencilerin, zengin uyaranlarla uyarılması ve farklı deneyimler yaşaması, eğitimlerine olumlu bir şekilde yansyarak, okuduğunu anlamayı daha kolay öğrenmelerini ve başarıyı yakalamalarını sağlamaktadır (Tuncel 1992'den aktaran Erduran 1999). Ancak çevresel koşulların olumsuzluğundan etkilenen öğrencilerin, bilişsel becerileri kazanmaları eksik kalabilmekte ve ders başarıları da bu durumdan olumsuz etkilenebilmektedir (Bekman 1998).

Sosyo-ekonomik açıdan dezavantajları bulunan çocukların genellikle okul başarıları da genel ortalamanın altındadır. Bu durumun nedeni; öğrencilerin hazırbulunuşluğunun ve ön bilgilerinin eksik olmasıyla ilgisi bulunmaktadır (Akın, 2016). İlk okuma, yazma ve anlama süreçlerinde hazırbulunuşluluk yönünden hazır olan öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri, hazır olmayan öğrencilere göre daha yüksek düzeydedir (Davaslıgil, 1980). Diğer bir araştırmaya göre; aile statüsü değişkeninde sosyoekonomik düzeyi düşük olan öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerinde daha az gelişim gösterdiği ancak; üst düzey sosyoekonomik düzeye sahip olan öğrencilerin okuduğunu anlama seviyelerinin daha yüksek olduğu ve yüksek sosyoekonomik düzeyin, okul başarısını pozitif yönde etkilediği tespit edilmiştir (Vural, 2007).

2.1.4.2. Okul öncesi eğitim

Küçük yaştaki öğrenciler için ev dışına çıkarak ilk kez katıldıkları okul öncesi eğitimine başlamak, öğrenciler için yaşamlarında gerçekleşen önemli olaylardan birisidir. (Erkan, 2011). Öğrencilerin ilkokula hazır olması için hayati bir öneme sahip olan okul öncesi eğitimi, okula uyum sağlama ve okuduğunu anlama çalışmalarını da etkileyen önemli bir etkidir (Yavuzer, 2010). Birinci sınıftaki öğrencilerden, okul öncesi deneyimi olanların

olmayanlara göre daha uyumlu ve öğrenmeye daha istekli oldukları bilinmektedir (Erbay, 2008).

Okul önce eğitiminin temel hedefi; öğrencilerin okula uyum sağlamasını, ilkokula hazır olmasını, ilk okuma ve yazma öğretimi için gereken olumlu algının oluşturulmasını sağlamaktır (Nur-Saydam, 2020). Bu hedef kapsamında planlanan programlar ve etkinlikler, öğrencilerin bilişsel ve dil becerilerinin geliştirilmesi yönünde uygulanmakta ve ilk okuma yazmaya hazırlık sürecine yoğunlaşmaktadır. Okul öncesi eğitimde, zengin materyallerle ve görsel uyarıcılarla deneyimler yaşayarak okuma yazmaya hazırlanan öğrencilerin, ilkokul başarıları ve ilerleyen yıllardaki okul yaşantıları bu durumdan olumlu etkilenmektedir (Erkan ve Kırca, 2010).

Okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin almayan öğrencilere göre kelime dağarcıkları, dilsel gelişimleri ve anlama düzeyleri daha yüksektir (Öztürk, 1995). Okul öncesi eğitimiyle, okuma yazmaya ön hazırlık deneyimi yaşayan öğrencilerin, çeşitli nedenlerle bu deneyimi yaşayamayan öğrencilere göre okuma ve anlama düzeyleri daha yüksek seviyededir (Çelenk, 2003). Bu bakımdan, öğrenmenin en önemli iki ayağını oluşturan okuma ve okuduğunu anlama alanının beceriye dönüştürülebilmesi için okul öncesi eğitime gereken önem verilmeli ve öğrenciler desteklenmelidir (Epçazan, 2018).

2.1.4.3. İlkokula başlama yaşı

Öğrencilerin ilkokul kademesinde kazanmaları gereken becerileri etkileyen faktörlerden birisini de yaş faktörü oluşturmaktadır. Okulöncesi eğitiminden sonra örgün eğitimin ilk basamağını oluşturan ilkokulda, ilk defa programlı bir okuma yazma etkinlikleriyle karşılaşan öğrencilerin bu beceriyi kazanabilmeleri için bedensel, zihinsel ve sosyal olarak hazır olmaları gerekmektedir (Güleryüz, 2004). Yapılan araştırmalarda öğrencilerin okuduğunu anlama düzeylerinin üzerinde, yaş faktörünün önemli bir değişken olduğu tespit edilmiştir (Gündüz ve Çalışkan, 2013). Bu nedenle çocukların, ilkokul birinci sınıfta kendisinden beklenen davranışları ve becerileri gösterebilmesi için bilişsel, duyuşsal ve psikomotor açıdan gelişimlerini tamamlayarak hazır olmaları gerekmektedir. Okuduğunu anlama sürecinde hazırbulunuşluk önemli bir kriterdir. Ogelman-Gülay ve Sarıkaya-Erten (2013) araştırmalarında, ilkokul birinci sınıfa 6 yaşında başlayan öğrencilerin okulu sevme düzeylerinin, 5 yaşındaki öğrencilere göre daha yüksek olduğu ve yaş faktörünün okuduğunu anlama süreçlerini etkileyen önemli bir etken olduğunu tespit etmiştir.

Yaş faktörü, çocukların ilkokula başlaması noktasında bilişsel hazırbulunuşluluğu etkileyen bir etkidir. Birçok bilimsel araştırma tarafından incelenen bu konu alanına göre; çocukların okula başlama yaşları düştükçe bilişsel hazırbulunuşlukları düşmekte ve bu durum okuduğunu anlama süreçlerini olumsuz yönde etkilemektedir (Arı, 2014; Çiftçi, 2017; Gündüz ve Çalışkan, 2013; Öztürk ve Uysal, 2013; Sert, 2014; Zelyurt ve Özel, 2015). Ancak okula başlama yaşı tek başına hazırbulunuşlulukta bir ölçüt olamamakla beraber, çocukların okula başlamadan önce kesinlikle hazır olup olmadıklarının aileler ve öğretmenler tarafında tespit edilmesi gerekmektedir (Unutkan, 2003).

2.1.4.4. Ailelerin eğitim düzeyi

Çocukların okuduğunu anlama motivasyonları üzerinde etkili olan faktörlerden birisini de ailelerin eğitim düzeyi oluşturmaktadır. Ailelerin eğitim düzeyi, çocukların eğitime olan tutum ve davranışlarında etkili olan bir unsurdur. Eğitim düzeyi yüksek olan anne ve babalar, çocuklarının akademik gelişimlerini ve ihtiyaçlarını daha iyi bilebilir ve varsa eksikliklerini giderebilirler (Sancı, 2002).

Çocukların fiziksel, duygusal ve sosyal ihtiyaçlarının eğitilmiş anne babalar tarafından daha iyi karşılandığı ve eksikliklerin giderilmesi için daha fazla çaba gösterdikleri bilinmektedir. Bu kapsamda yüksek eğitim düzeyi, çocukların eğitime olan ilgiyi de artırıcı bir faktördür. Bu duruma bağlı olarak özellikle ilkokulda çocuğun eğitime olan ilgi de artmakta ve çocukların başarısı da bu durumdan olumlu bir şekilde etkilenmektedir (Çalışkan, 2000).

Okuduğunu anlama becerilerinin kazanılması noktasında aile desteği önemli bir yer tutarken, ailenin eğitim durumları ve kültür seviyesi de önemli bir faktördür. Eğitilmiş ve bilinçli anne babalar, çocuklarına eğitim sürecinde daha fazla yardımcı olduğu, yeterli eğitim seviyesine sahip olmayan anne ve babaların ise çocuklarına yeterli seviyede yardımcı olamadıkları bilinmektedir (Kıncal, 1991).

2.2. İlgili Araştırmalar

Arı (2014) araştırmasında, beş yaşında ilkokula başlamayla ilgili öğretmen görüşlerini incelemiştir. Çalışma grubu, Eskişehir merkezinde bulunan 15 resmi ilköğretim okulunda görevli 50 birinci sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Çalışma grubu amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örnekleme tekniğiyle oluşturulmuştur. Verilere, görüşme tekniğiyle ulaşılmıştır. Veriler betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırmanın

sonucuna göre; ilkokula başlama yaşının 5 yaşa düşürülmesi, yaş ve hazırbulunuşluk bakımından çocuklar arasında farklılıklar oluşturduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin farklı hazırbulunuşluk düzeyi ile ilkokula başlaması, öğrenciler arasındaki seviyenin açılmasına, farklı sınıflardaki öğrencilerin aynı ortamda olmaları çeşitli zorluklara ve sorunlara neden olduğu tespit edilmiştir. Birinci sınıfa erken başlanmasının öğrencileri fiziksel, duyuşsal ve zihinsel gelişimlerini olumsuz etkilediği ifade edilmiştir.

Çalışkan'ın (2000) ailelerin ve sosyo-ekonomik faktörlerin okuma anlama başarısına etkisini incelemiştir. İlkokul beşinci sınıf öğrencilerinin aile eğitim düzeyi, gelir seviyesi ve meslek grubu değişkenleriyle yapılan araştırmada, Düzce il merkezi ve köylerinde bulunan 270 beşinci sınıf öğrencisiyle çalışılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre; ailelerin gelir düzeyi ve eğitim seviyesi ile okuduğunu anlama başarısı arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu, gelir düzeyinin ve eğitim seviyesinin arttıkça okuduğunu anlama başarısının da arttığı anlaşılmıştır. Ailedeki çocuk sayısı ile okuduğunu anlama başarısı arasında negatif yönlü bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir.

Teke (2010) araştırmasında; anasınıfı öğretim programlarının 1.sınıf öğrencilerinin hazırbulunuşluk düzeyleri üzerindeki etkisini belirlemeye çalışmıştır. Buna göre; anasınıfı eğitimi alan öğrencilerin ilkokula başlamak için hazırbulunuşluk düzeylerinin yeterli olduğu, anasınıfı eğitimi alan öğrencilerin bilişsel, sosyal, duygusal, dil ve öz bakım becerilerinin gelişimine ilişkin hazırbulunuşluk düzeylerinin yeterli olduğu saptanmıştır.

Sabak ve Kaldan (2007), üçüncü sınıf öğrencilerinin, okuduğunu anlama becerilerine etki eden faktörlerin etkisini araştırmıştır. Araştırmanın değişkenlerini; cinsiyet, aile eğitim düzeyi, yaşadıkları evin kendilerine ait olup olmaması, kardeş sayısı, ailenin mesleği, ailenin gelir düzeyi, evlerinde kendilerine ait çalışma odalarının olup olmaması, okul öncesi eğitim alıp almama durumları oluşturmaktadır. Araştırma betimsel tarama türünde desenlenmiştir. Araştırmada, veri toplama aracı olarak; Kişisel Bilgi Formu ve Okuduğunu Anlama Testi kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda; “öğrencilerin okuduğunu anlama becerileri ile cinsiyetleri, yaşadıkları evin kendilerine ait olma durumu, evlerinin bulunduğu çevrenin ekonomik durumu ve kardeş sayısı değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir”. “Ailelerin eğitim düzeyi, meslek, aylık gelir durumu, okul dışında başka bir işte çalışma durumu, kendilerine ait çalışma odasının olma durumu, evlerine günlük gazete, dergi, vb. alınıyor olma durumu, boş zamanlarında kitap okuma sıklıkları ve okul öncesi eğitim durumu değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu” sonucuna ulaşılmıştır.

Tatal (2013) araştırmasında, okula başlama yaşının ilk okuma ve yazma başarısına etkisini belirlemek amacıyla, betimsel nitelikte bir araştırma yapmıştır. Veriler öğrenci bilgi formu, okuma ölçeği, yazma ölçeği ve okuduğunu anlama testi araçlarıyla elde edilmiştir. Araştırmanın sonucunda; “60-66 aylık olan öğrencilerin ilk okuma başarılarının, 67-72 aylık ile 73 aylık ve daha büyük olan öğrencilerin ilk okuma başarılarından daha düşük olduğu”; “73 aylık ve daha büyük olan öğrencilerin ilk yazma başarılarının, 60-66 aylık olan öğrencilerin ilk yazma başarılarından daha yüksek olduğu” tespit edilmiştir. “60-66 aylık olan öğrencilerin okuduğunu anlama başarılarının, 67-72 aylık ile 73 aylık ve daha büyük olan öğrencilerin okuduğunu anlama başarılarından daha düşük olduğu”, “kız öğrenciler ile erkek öğrencilerin ilk okuma yazma ve okuduğunu anlama başarıları arasında anlamlı bir fark olmadığı” saptanmıştır. “Okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin, okul öncesi eğitim almayan öğrencilere göre ilk okuma yazma ve okuduğunu anlama başarılarının daha yüksek olduğu” tespit edilmiştir. “Yaş ve okul öncesi eğitim alma durumunun birlikte; cinsiyet ve okul öncesi eğitim alma durumunun birlikte; yaş ve cinsiyetin birlikte, öğrencilerin ilk okuma yazma ve okuduğunu anlama başarılarını etkilemediği” sonucuna varılmıştır.

Thornton ve Vinzant (2000) araştırmalarında, “ses bilimsel eğitimin kırsalda öğrenim gören ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okuma puanlarına etkisini” incelemiştir. Araştırmada “içerik temelli okuma programında, ses bilimsel farkındalık programı ve yazma modeli eğitiminin ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin, ikinci sınıfa başlayana kadar olan zaman diliminde okuma başarılarına etkisinin belirlenmesi” amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini “Arkansas vilayetinde öğrenim gören 100 ilkokul birinci sınıf öğrencisinden oluşmaktadır”. Araştırma kapsamında, “beş birinci sınıftan üçüne basit okuma eğitimi verilmiş, diğer ikisine ise ses bilimsel (müzik ve oyunlar) farkındalık eğitimi verilmiştir”. “Öğrenciler ikinci sınıfa geçtiğinde bütün öğrencilere Stanford Başarı Testi uygulanmış ve sonuç olarak ses bilimsel farkındalık eğitimi alan öğrencilerin okuma başarılarının, basit okuma eğitimi alan çocuklardan anlamlı bir şekilde yüksek olduğu” ortaya çıkmıştır.

Birinci sınıf öğrencilerinde okuduğunu anlamayı etkileyen faktörler konu alanında yurtiçi ve yurtdışında yapılan araştırmaların genellikle nicel yöntemler kullanılarak yapıldığını söylemek mümkündür. İlgili konu alanında birinci sınıf öğretmenleriyle ve nitel desende yapılan araştırmalara ise literatürde az sayıda rastlanılmıştır. Bu bakımdan, okuduğunu anlama becerisinin öğretilmesini sağlayan öğretmenlerle nitel desende bu araştırmanın yapılmasına gerek duyulmuştur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, veri toplama süreci ve veri analizi başlıklarına yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Deseni

Bu araştırma, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerine etki eden faktörlere ilişkin öğretmen görüşlerini ortaya koymaya yönelik yapılmış bir çalışmadır. Araştırma, nitel desende yürütülmüştür.

Nitel araştırma; belge analizi, gözlem ve görüşme gibi veri toplama tekniklerinin kullanılarak, algıları ve olayları doğal ortamında bütüncül ve gerçekçi bir şekilde ortaya konmasına ilişkin nitel süreçlerin takip edildiği bir araştırma türüdür (Ergün, 2005). Yıldırım ve Şimşek'e (2013) göre ise nitel araştırma; "kuram oluşturmanın temel alındığı bir anlayış ile sosyal olguların bağlı bulunduğu çevrenin içerisinde araştırma yapmayı ve anlam vermeyi ön plana alan bir yaklaşım türüdür" (s.81).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu; Denizli ilinde görev yapan ve 2021/2022 eğitim öğretim yılında birinci sınıfları okutan 20 sınıf öğretmeniyle oluşturulmuştur. Katılımcılar, gönüllü sınıf öğretmenleri arasından ölçüt örneklem tekniğiyle seçilmiştir. Çalışma grubuna ait demografik bilgiler ve dağılımları Tablo 3.1'de verilmiştir.

Tablo 3.1. *Çalışma Grubuna Ait Demografik Bilgilerin Dağılımı*

Değişken		Sayı(f)	Dağılım (%)
Cinsiyet	Kadın	13	65
	Erkek	7	35
Toplam		20	100
Hizmet Yılı	0-4	1	5
	4-9	3	15
	9-14	4	20
	14-19	7	35
	20 yıl ve üzeri	5	25
Toplam		20	100

(Devamı Arkadadır)

Tablo 3.1. *Çalışma Grubuna Ait Demografik Bilgilerin Dağılımı (Devamı)*

Değişken		Sayı(f)	Dağılım (%)
Eğitim Durumu	Ön Lisans	2	10
	Lisans	15	75
	Yüksek Lisans	3	15
Toplam		20	100

Tablo 3.1. incelendiğinde, katılımcıların%65'i kadın, %35'i erkektir. Çalışma grubunun hizmet yılı dağılımına bakıldığında; %5'i 0-4 yıl, %15'i 4-9 yıl, %20'si 9-14 yıl, %35'i 14-19 yıl ve%25'i ise 20 yıl ve üzeri hizmet yılında dağılım gösterdikleri anlaşılmaktadır. Katılımcıların %10'u ön lisans, %75'i yüksek lisans ve %15'i yüksek lisans mezunudur.

3.3. Veri Toplama Araç ve Teknikleri

Araştırmanın verilerini elde etmede “İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okuduğunu Anlama Becerilerine Etki Eden Faktörlere İlişkin Öğretmen Görüşleri” başlıklı görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu oluşturulmadan önce gerekli literatür taraması yapılmıştır. Daha sonra araştırma kapsamında alt problemlere cevap oluşturabilecek görüşme formu soruları araştırmacı tarafından oluşturulmuş ve uzman desteğiyle geliştirilmiştir. Görüşme formu, iki bölümden oluşmaktadır. Formun birinci bölümünde, araştırmanın amacına ilişkin bilgiler ile katılımcılara ait demografik bilgilere yer verilmiştir. Görüşme formunun ikinci bölümünde ise aşağıdaki görüşme soruları yer almıştır:

1. Öğrencilerin sosyoekonomik durumlarının, okuduğunu anlama becerisini nasıl etkilediğine ilişkin görüş ve düşünceleriniz nelerdir?
2. Öğrencilerin okul öncesi eğitimi alıp almama durumlarının, okuduğunu anlama becerisini nasıl etkilediğine ilişkin görüş ve düşünceleriniz nelerdir?
3. İlkokula başlama yaşının, okuduğunu anlama becerisini nasıl etkilediğine ilişkin görüş ve düşünceleriniz nelerdir?
4. Ailelerin öğrenim düzeylerinin, okuduğunu anlama becerisini nasıl etkilediğine ilişkin görüş ve düşünceleriniz nelerdir?

3.4. Verilerin Toplanma Yöntemi ve Süreci

Araştırma için gerekli veriler görüşme tekniği yöntemi ile elde edilmiştir Nitel araştırmalarda elde edilmek istenen verilere ulaşmak için görüşme yapılır (Büyüköztürk, Çakmak Kılıç, Akgün Erkan, Karadeniz & Demirel). Görüşme; “çalışma grubundaki katılımcıların, belirlenen bir konu üzerine görüş ve düşüncelerini anlatma etkinliği olmasıyla birlikte asıl hedef, bireyin iç dünyasına girilerek konuya ilişkin bakış açısının anlaşılmasına çalışılmasıdır” (Karataş, 2015).

Katılımcılar ile görüşme yapabilmek için gereken araştırma izni, gerekli resmi makamlardan alınmıştır. “İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okuduğunu Anlama Becerilerine Etki Eden Faktörlere İlişkin Öğretmen Görüşleri” başlıklı görüşme formunun kullanılarak, 2021 yılı Ekim-Aralık aylarında Denizli ilinde görev yapan ve birinci sınıfları okutan 20sınıf öğretmeniyle görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerde, yüz yüze yapılmış ve pandemi tedbirleri gözetilerek yapılmıştır. Görüşmeler ortalama 30 dakika sürmüştür.

Katılımcılara, görüşme formunda da belirtildiği şekilde kimliklerinin ve görüşmede toplanan verilerin, bu araştırma dışında başka bir yerde kullanılmayacağı ve açığa çıkarılmayacağı belirtilerek güvenleri sağlanmıştır. Katılımcılar cevap verirken yönlendirilmemiştir. Görüşmeler samimi ve sıcak bir diyalog ortamında ve karşılıklı konuşma şeklinde yapılmıştır. Sorular, katılımcılara hep aynı sıra ile yöneltilmiştir. Görüşmeler sırasında sorulara verilen cevaplar, araştırmacı tarafından not edilmiş ve görüşme formuna kaydedilmiştir. Elde edilen cevaplar görüşme sonunda katılımcılara tekrar okunarak, eklemek istedikleri noktalar sorulmuş ve alınan cevapların teyidi yapılarak görüşmelere son verilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Nitel desende yürütülen araştırmanın verileri, betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Betimsel analiz; “derinlemesine analiz gerektirmeyen, elde edilen verilerin daha yakından incelenerek verilerin açıklanmasını sağlayan kavram ve temaları oluşturma yöntemidir” (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s. 89). Betimleme; araştırmaya katılan kişilerden alınan görüşlerin özüne dokunmadan bazen de anlamı güçlendirmek ve dikkat çekmek için alıntılarının yapılması ile verilerin sunulmasıdır. Betimsel analiz ile görüşmeler sonucunda elde edilen veriler değerlendirilir, birbirine benzeyen ve birbiriyle yakın ilişki içerisinde olan

verilerin, ana tema altında alt temalarda (kod) toplanarak analiz edilir (Altunışık, Coşkun, Bayraktaroğlu ve Yıldırım, 2010).

Görüşme formlarındaki verilerden bir veri seti oluşturulmuştur. Görüşme soruları ile araştırmanın alt problemleri ilişkilendirilmiştir. Yapılan betimsel analizin sonucunda birbiriyle ilişkisi olan ve birbirine benzeyen verilerin değerlendirilmesi yapılarak, her alt probleme ait ana tema altında kodlar oluşturulmuş ve oluşan kodlar ile katılımcı bilgileri tablo haline getirilerek yorumlanmıştır. Önemli noktalara temas ettiği düşünülen bazı katılımcıların görüşleri, aslı bozulmadan bulgular kısmında yazılmıştır. Veri tablolarında katılımcılar, Ö1-Ö20 (Katılımcı Öğretmen1-Katılımcı Öğretmen20) şeklinde gösterilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM

4.1. Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın birinci alt probleminde “sosyoekonomik düzey, öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini nasıl etkilemektedir?” sorusuna cevap aranmıştır. Bu alt probleme ait bulguları ortaya çıkarmak için katılımcılara; “öğrencilerin sosyoekonomik durumlarının, okuduğunu anlama becerisini nasıl etkilediğine ilişkin görüş ve düşünceleriniz nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Elde edilen verilerin yapılan betimsel analizleri sonucunda ulaşılan tema ve kodlara ilişkin veriler tablo 4.1.’de verilmiştir.

Tablo 4.1. *Sosyoekonomik Düzeyin Okuduğunu Anlama Becerilerine Etkisine İlişkin Katılımcı Görüşleri*

Tema	Kod	Sayı (f)	Katılımcılar (K)
Sosyoekonomik Düzey	Hazırbulunuşluk	9	Ö1, Ö5, Ö8, Ö10, Ö12, Ö13, Ö15, Ö17, Ö19
	Dil Gelişimi	7	Ö3, Ö6, Ö7, Ö14, Ö16, Ö18, Ö20
	Özgüven	4	Ö2, Ö4, Ö9, Ö11

Tablo 4.1. incelendiğinde sosyoekonomik düzeyin, öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini hangi boyutlarda etkilediğine ilişkin katılımcı görüşleri; “sosyoekonomik düzey” temasında, “hazırbulunuşluk (f=9)”, “dil gelişimi” (f=7) ve “özgüven” (f=5) kod başlıklarında ortaya çıkmıştır. Katılımcılar, sosyoekonomik düzeyin öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini, en çok hazırbulunuşluk boyutunda etkilediğini düşünmektedir. Hazırbulunuşluk kodunu sırasıyla dil gelişimi ve özgüven kod başlıkları takip etmektedir.

Tablo 4.1.’ göre “hazırbulunuşluk” kodunda 9 katılımcı (f=9) görüş bildirmiştir. Katılımcılar, sosyoekonomik düzeyi okuduğunu anlama becerileri üzerinde etkili olan önemli bir faktör olarak görmektedir ve öğrencilerin hazırbulunuşluğunun bu faktörden etkilendiğini düşünmektedirler. Hazırbulunuşluk kodunda, birinci sınıfları okutan öğretmenlerden Ö8, Ö13 ve Ö19’un görüşleri dikkat çekicidir:

...görev yaptığım okul, sosyoekonomik durumu iyi olan insanların oturduğu bir mahallede bulunmaktadır. Geçen sene pandemi olmasına rağmen ve öğrencilerimin çoğu anasınıfına gidememesine rağmen, bu sene birinci sınıfa öğrencilerim gayet okula hazır bir şekilde geldiler. Okula uyum ile ilgili hiçbir sorun yaşamadım. Aileler, öğrencileri birinci sınıfa adeta hazırlamışlar. Ama bu durum daha önceki çalıştığım okullarda pandemi olmamasına rağmen bu şekilde değildi. Sesleri vermek, geri dönüt almak ve yazı yazmak bu sınıfta çok kolay bir durum benim için. Hiç zorlanmıyorum deseniz yeridir. Öğrencilerimin okuduğunu anlama noktasında hiçbir sıkıntısı yok. Bu

bakımdan birinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama noktasında sosyoekonomik düzeyin etkisi çoktur ve bunun farkını, çalıştığım değişik düzeydeki okullar arasındaki farktan dolayı anlayabiliyorum (Ö8).

...sınıfta okuttuğum öğrencilerimin akademik gelişimleri farklı farklı. Örneğin bazı öğrencilerim verdiğim sesleri hemen kavıyor, anlıyor, yazıyor. Bazısı ise anlamakta çok zorlanıyor. Başarılı dediğim öğrencilerim genellikle maddi durumu iyi olan velilerin öğrencileri. Zaten okula gelmeden aileler çocuğu her açıdan hazırlıyor, ilgileniyorlar. Bu da özellikle birinci sınıf eğitiminde aile desteğinin olması açısından çok önemli bir durum. Bu öğrenciler zaten öğrenmeye hazır durumdadır. Bu yüzden okuduğunu anlama noktalarında hiçbir sıkıntıları yok. Maalesef maddi durumu düşük olan öğrencilerimizde bu durum daha farklı. Anne babalar sürekli bir işte çalışmakta olduğundan çocuklarının eğitimleri ile çok ilgilenemiyorlar. Bu durum, çocuklarını okumaya hazırlık kısmını özellikle geri bırakıyor. Zaten okuma tam olarak gerçekleşmezse ve aileler tarafından desteklenmezse anlama da geri kalıyor. Bu öğrencilerin okuma anlama açığını elimizden geldiği kadar biz öğretmenler kapatmaya çalışıyoruz (Ö13).

...ailelerin sosyoekonomik düzeyi birinci sınıftaki öğrenciler için önemli bir kriterdir. Sosyoekonomik düzeyi yüksek olan velilerin öğrencileri, her açıdan eğitim öğretime hazır bir şekilde okula geliyorlar. Bu aileler evde öğrencileriyle daha çok ilgileniyorlar ve öğrencilerini takip ediyorlar. Bu nedenle çocukların da okuması ve anlaması üst düzeyde oluyor. Sınıftaki maddi durumu yetersiz olan öğrencilerim bu noktada daha geri kalıyorlar. Aslında bu öğrencilerimden çok zeki olanları var ancak veli desteği olmayınca çocuk okumaya, yazmaya ve anlamaya hazır değil. Birinci sınıfta okumaya hazırlık aşamaları oldukça önemlidir. Çocuğun da her bakımdan hazır olması gerekmektedir. Bu noktada sosyal ve ekonomik durumların etkisinin çok olduğunu düşünüyorum. Öğrencilerine her türlü imkân ve kaynağı sağlayabilen ailelerin çocuklarında okuma ve anlama noktasında herhangi bir sıkıntı oluşmamaktadır (Ö19).

Katılımcılar, sosyoekonomik düzeyin öğrencilerdeki dil gelişimini etkileyerek okuduğunu anlama becerilerini etkilediğini düşünmektedir. Konuya ilişkin katılımcılardan Ö6 ve Ö18 şunları söylemiştir:

...bu noktada, bazı öğrencilerim konuşmada ve sesleri söylemede sıkıntı yaşamazken, bazı öğrencilerim de konuşurken çekinme ve sesleri tam ifade edemediğinden de utanma davranışları göstermektedir. Hâlbuki okuduğunu anlama için öğrencilerin dil becerilerini tam olarak kazanması gerekir. Bu noktada öğrencilerin yetiştiği ortamların çok önemli olduğunu düşünüyorum. Çevresinde konuşmaya cesaretlendirilen öğrencilerin okuduğunu anlama seviyeleri de yüksek oluyor. Bu da ailesi yüksek statüde olan öğrencilerde daha çok görülüyor. Daha düşük düzeyde olan öğrencilerin ise dil gelişimlerinin diğer öğrencilere göre geride kaldığını düşünüyorum. Bu nedenle sosyoekonomik göstergelerin çocuklardaki dil gelişimini etkilediğini söyleyebilirim (Ö6).

...öğrencilerin yazarken nasıl el kaslarının gelişmiş olması gerekiyorsa, okuduğunu anlama için de çocuğun görsel algısının ve konuşma becerisinin gelişmiş olması gerekir. Türkçe dersindeki kazanımlarımızdan birisi olan konuşma davranışında, çocuklar arasında farklılıklar bulunmakta. Kendisini iyi ifade edebilen çocukların okuduğunu anlama seviyeleri de yüksek oluyor. Bu durum da genelde sosyal ve ekonomik açıdan iyi durumda olan ailelerin çocuklarında görünüyor. Aslında sosyal ve ekonomik açıdan düşük seviyede olan öğrencilerimin içerisinde de sıkıntı yaşamayan öğrencilerim var ama aradaki uçurum gerçekten çok yüksek. Bu öğrencilerimle daha fazla vakit geçiriyorum ve onlarla kitap okuma anlatma etkinliklerini daha fazla yapıyorum (Ö18).

Katılımcılar, sosyoekonomik düzeyin öğrencilerin özgüvenlerini etkileyerek okuduğunu anlama becerilerini etkilediğini düşünmektedir. Konuya ilişkin katılımcılardan Ö2 ve Ö11 şunları söylemiştir:

...ben sosyoekonomik düzeylerin öğrencilerde cesaret ve güven anlamında etkisi olduğunu düşünüyorum. Özgüvenleri yüksek olan öğrencilerin okuduğunu anlama becerileri de yüksek oluyor. Bu öğrencilerim kendilerine güvendiklerinden başaracaklarına inanıyorlar. Bu da onların derslerine

yansıyor. Özgüveni düşük olan öğrencilerimle arkadaş gibi oluyorum da o şekilde öğrenciyi cesaretlendiriyorum ve diğer öğrencilerin seviyelerine gelmesini sağlıyorum. Aileler çocuklarına kendisini ifade etmesini sağlamamışsa inanın o çocuğun okuldaki başarısı bundan etkileniyor. Kendisini ifade edebilen ve kendisine güvenen öğrencilerim genelde yüksek gelire sahip olan ailelerin çocukları. Düşük gelirli ailelerin çocuklarında bu durum daha az görünmektedir (Ö2).

...yıllardır bu mesleğin içerisindeyim. Sınıflarla ilgili edindiğim en büyük tecrübe konuşan, konuştuğum rahatlayan ve okuduğunu sınıf önünde anlatabilen yani kendisine güvenen öğrenciler, okuduğunu anlamayı çok hızlı kavramaktadır. Bu durum da her öğretmenin istediği bir durumdur. Bunu biz öğretmenler, ailelerden bekleriz ama bu her zaman mümkün değildir. Ancak saydığım bu özellikler belli bir üst sınıftaki ailelerin çocuklarında daha çok görünüyor. Dolayısıyla çocuğun kendisine güveniyor olması okuduğunu anlama etkinliklerinde büyük önem sahip. Çocuğun çekinmemesi lazım. Bu nedenle de aileler ve öğretmenler olarak öğrencilere güven aşılamanız gerektiğini düşünüyorum (Ö11).

4.2. İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın ikinci alt probleminde “okul öncesi eğitimi alıp almama durumları, öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini nasıl etkilemektedir?” sorusuna cevap aranmıştır. Bu alt probleme ait bulguları ortaya çıkarmak için katılımcılara; “Öğrencilerin okul öncesi eğitimi alıp almama durumlarının, okuduğunu anlama becerisini nasıl etkilediğine ilişkin görüş ve düşünceleriniz nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Elde edilen verilerin yapılan betimsel analizleri sonucunda ulaşılan tema ve kodlara ilişkin veriler tablo 4.2.’de verilmiştir.

Tablo 4.2. Okul Öncesi Eğitimi Alıp Almama Durumlarının Okuduğunu Anlama Becerilerine Etkisine İlişkin Katılımcı Görüşleri

Tema	Kod	Sayı (f)	Katılımcılar (K)
Okul Öncesi Eğitim	Hazırbulunuşluk	7	Ö3, Ö8, Ö9, Ö10, Ö12, Ö14, Ö18
	Uyum	7	Ö2, Ö4, Ö6, Ö7, Ö13, Ö19, Ö20
	Deneyim	4	Ö5, Ö11, Ö15, Ö16
	Katılımcı-Girişken	2	Ö1, Ö17

Tablo 4.2.’ye göre; okul öncesi eğitimi alıp almama durumlarının, öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini hangi boyutlarda etkilediğine ilişkin katılımcı görüşleri; “okul öncesi eğitim” temasında, “hazırbulunuşluk (f=7)”, “uyum (f=7)”, “deneyim (f=4)” ve “katılımcı-girişken(f=2)” kod başlıklarında ortaya çıkmıştır. “Hazırbulunuşluk” boyutunun hem birinci hem de ikinci alt problemin alt kod başlıklarında ortaya çıkması dikkat çekici bir durumdur. Katılımcılar, okul öncesi eğitimi alıp almama durumlarının, öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerinin üzerinde önemli etkisinin olduğunu düşünmektedir.

Tablo 4.2.’ göre “hazırbulunuşluk” kodunda 7 katılımcı (f=7) görüş bildirmiştir. Katılımcılar, okul öncesi eğitimini iyi alan çocukların okuduğunu anlama alanındaki

hazırbulunuşluk düzeylerinin, almayan çocuklara göre daha yüksek olduğunu düşünmektedir. Bu kodda görüş bildiren, birinci sınıf öğretmeni katılımcılardan Ö10 ve Ö14'in ifadeleri şu şekildedir:

...Okul öncesi eğitimi, özellikle birinci sınıf öğrencileri için çok önemlidir. Bu eğitimi alan ve almayan öğrenciler arasında dağlar kadar fark bulunmaktadır. Bu durum sınıfta çok net belli olmaktadır. Okul öncesi eğitimini alan öğrencilerin anlama, okuduğunu anlama ve kavrama durumları yüksek seviyede oluyor. Okul öncesi eğitimi almayan veya iyi bir şekilde o yaşantıları yaşamayan öğrencilerde ise bir tutukluk gözlemlenmektedir. Tabiki bu durum, çocukların okuduğunu anlama becerilerini de etkiliyor. Örneğin anasınıfı eğitiminde hikâye dinleme ve anlatma etkinliği yapan öğrencilerin, birinci sınıfta bu etkinliği daha iyi yaptığı görünmektedir. Okul öncesi gerçekten çocuğu birinci sınıfa hazırlamada çok gerekli bir eğitim kademesi olduğunu düşünüyorum (Ö10).

...öğrencilerin okuma anlama becerilerini kazanması noktasında okul öncesi eğitim çok gereklidir. Bunu biz çok iyi anlıyoruz sınıfta. Çocukların el ve kas gelişiminden tutun, okuma, anlama, algılama, sosyallik, konuşma ve daha birçok alanda okul öncesi eğitimin çok etkisi bulunmaktadır. Kısacası birinci sınıfa hazır olması gereken bir öğrencinin okul öncesi eğitimini mutlaka alması gerektiğini düşünüyorum (Ö14).

Katılımcılar, okul öncesi eğitimi alıp almama durumlarının, öğrencilerin okuma anlama becerilerini “uyum ($f=7$)” boyutunda da etkilediğini düşünmektedir. Katılımcılar, okul öncesi eğitimi alan birinci sınıf öğrencilerinin okuma anlama etkinliklerine daha iyi uyum sağladığını düşünmektedir. Bu boyutta katılımcılardan Ö7 ve Ö13 şunları söylemişti:

...birinci sınıfta kazanılan beceriler belli bir sıra ve uyum içerisinde öğrenilmektedir. Özellikle öğrencilerin okumaya geçtikten sonra diğer becerileri kazanması da belli bir uyumu gerektirmektedir. Okul öncesi eğitimi alan öğrencilerde, bu uyum sorunu çok az yaşanmaktadır. Bu sene uyum sorununu çok yaşamaktayız örneğin. Geçen sene pandemiden dolayı yüz yüze okul öncesi eğitimi alamayan öğrencilerle bu sene uyumlu bir şekilde ilerlemekte zorluk yaşıyoruz. Bu durum birinci sınıfta kazanılması gereken okuduğunu anlama becerilerinin kazanılmasında okul öncesi eğitimin ne kadar önemli olduğunu göstermektedir (Ö7).

...okuduğunu anlama becerilerini öğretirken öğrencilerimizde aradığımız bazı özellikler vardır. Bunlardan birisi de çocuğun istekli olması ve hazır olmasıdır. Bu özellikler olmazsa bu becerinin öğretiminde bir uyum yakalamanız da söz konusu değildir. Bu yüzden öğrencilerin mutlaka birinci sınıfa başlamadan önce okul öncesi eğitimini alması şarttır. Sınıftaki gözlemim bu şekilde. Çünkü aşamalı olarak gidilen birinci sınıfta, uyumun yakalanması gerekmektedir. Bu uyum sağlanamazsa süreç sekteye uğramaktadır (Ö13).

Katılımcılar, okul öncesi eğitimi alıp almama durumlarının, öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini “deneyim ($f=4$)” boyutunda etkilediğini düşünmektedir. Okul öncesi eğitimde yapılan etkinliklerin ve yaşantıların, öğrencilere deneyim kazandırması ve bu durumun da okuduğunu anlama becerilerini etkilediği düşünülebilir. Bu boyuta ilişkin katılımcılardan Ö5 ve Ö11'in ifadeleri şu şekildedir:

... okul öncesi eğitiminde çocuklar, okula alışmayı öğreniyorlar ve birçok deneyim yaşayarak birinci sınıfa hazırlanıyorlar. Bu deneyimlerin öğrencilerin zihinsel gelişimlerini iyi yönde etkilediğini düşünüyorum. Çünkü anasınıfında çok zengin materyaller ve etkinlikler var. Bu materyaller öğrencilerin her açıdan gelişmesinin önünü açıyor. Bu eğitimi alan öğrencilerin, okuduğunu anlama becerileri de bu durumdan olumlu etkileniyor. Bu deneyimi yaşamamış olan öğrencileri okumaya ve yazmaya zorlamak gerçekten çocuk için zor bir durum. Zaten okuma tam öğrenilmeyince anlama da tam anlamıyla gerçekleşmiyor. Bu yüzden okul öncesi eğitim ile öğrencilerin yaşadığı deneyimler,

öğrencilerin okuduğunu anlaması ve başarıyı yakalamasında çok etkili oluyor diye düşünüyorum (Ö5).

...öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerinde başarılı olması için bu süreci benimsemeleri ve uyum sağlamaları gerekmektedir. Bence bu uyum da okul öncesi eğitiminde yaşanan deneyimlerle kazanılmaktadır. Aslında okul öncesi eğitim ile birinci sınıfın temelleri atılmaktadır. Bu temel ne kadar güçlü olursa okuduğunu anlama da o kadar etkili olmaktadır. Okuduğunu anlama becerisini birçok etken etkilemektedir. Öğrencilerin duygusal uyumu, aile, okul öncesi eğitim gibi faktörlerden en çok okul öncesi eğitimin etkili olduğunu düşünüyorum. Çünkü sınıfta 2 tane öğrencim var. Bu öğrenciler anasınıfı eğitimini alamamışlar ve bu deneyimi kazanamamışlar. Onları birinci sınıfın sürecine sokmakta çok ama çok zorlanıyorum. Dolayısıyla okuduğunu anlama becerileri de bu öğrencilerde geri kalıyor. Bu durum okul öncesi eğitimindeki etkinliklerin deneyimlerin ve yaşantıların ne kadar önemli olduğunu bize gösteriyor (Ö11).

Katılımcılar, okul öncesi eğitimi alıp almama durumlarının, öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini “katılımcı-girişken ($f=2$)” boyutunda da etkilediğini düşünmektedir. Okuduğunu anlama becerilerinin kazanılmasında ve devam etmesinde öğrencilerin sürece katılması, istekli olması ve girişken davranması önemli olabilir. Bu boyuta ilişkin katılımcılardan Ö17şunları söylemiştir:

...öğrencilerin okuduğunu anlama becerisini tam anlamıyla kazanabilmesi için öğrencinin öğrenmeye hazır olması, gayret göstermesi ve istemesi gerekmektedir. İstemeyen öğrenciye zorla bir şey öğretmek çok güçtür. Okul öncesi eğitim ile öğrenciler, üzerlerindeki bireyselliği atarak eğitim sürecine katılmayı öğreniyorlar. Etkinliklere katılıyorlar, görev alıyorlar, yeni bir şeyler yapmayı öğreniyorlar ve sosyalleşiyorlar. Bu durum birinci sınıfa geçtiklerinde ise bu görevleri okuma yazma, konuşma ve anlama etkinliklerinde sergilemeye başlıyorlar. Okul öncesinden deneyimli olanlar, bu konuda zorlanmıyor ve hemen kavriyorlar. Tabii ki zamanla okuma öğrenildikten sonra anlama çalışmalarında da bu öğrenciler daha başarılı oluyorlar. Okul öncesi eğitimi alan öğrenciler okuduğunu anlamaya daha fazla gayret gösterip istekli davranıyorlar. Aralarında bazen istemeyen de çıkabiliyor ama genel olarak bu durum bu şekilde ilerliyor (Ö17).

4.3. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt probleminde “ilkokula başlama yaşı, öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini nasıl etkilemektedir?” sorusuna cevap aranmıştır. Bu alt probleme ait bulguları ortaya çıkarmak için katılımcılara; “İlkokula başlama yaşının, okuduğunu anlama becerisini nasıl etkilediğine ilişkin görüş ve düşünceleriniz nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Elde edilen verilerin yapılan betimsel analizleri sonucunda ulaşılan tema ve kodlara ilişkin veriler tablo 4.3.’de verilmiştir.

Tablo 4.3. İlkokula Başlama Yaşının Okuduğunu Anlama Becerilerine Etkisine İlişkin Katılımcı Görüşleri

Tema	Kod	Sayı (f)	Katılımcılar (K)
İlkokula Başlama Yaşı	Uyum	8	Ö1, Ö4, Ö7, Ö8, Ö10, Ö14, Ö15, Ö16
	Psikomotor Gelişim	7	Ö2, Ö3, Ö9, Ö13, Ö12, Ö19, Ö20
	Zihinsel Gelişim	5	Ö5, Ö6, Ö11, Ö17, Ö18

Tablo 4.3.'ye göre; ilkokula başlama yaşının, öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini hangi boyutlarda etkilediğine ilişkin katılımcı görüşleri; “ilkokula başlama yaşı” temasında, “uyum (f=8)”, “psikomotor gelişim (f=7)” ile “zihinsel gelişim (f=5)” kod başlıklarında ortaya çıkmıştır. “Uyum” boyutu hem ikinci hem de üçüncü alt problemlerinin alt kod başlıklarında ortaya çıkması yine dikkat çekici bir durumdur. Katılımcılar, ilkokula başlama yaşının öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini en fazla “uyum” kodunda daha sonra ise sırasıyla “psikomotor gelişim” ve “zihinsel gelişim” boyutlarında etkileyen önemli bir faktör olduğunu düşünmektedirler.

Tablo 4.3.'e göre; ilkokula başlama yaşı temasının “uyum” kodunda 8 katılımcı (f=8) görüş bildirmiştir. Katılımcılar, ilkokula erken yaşlarda başlayan birinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlamada uyum sorunu yaşadıklarını düşünmektedir. Yine birinci sınıfa geç yaşta gönderilen öğrencilerde de okuduğunu anlama becerisi noktasında zorlukların yaşandığı görülmektedir. Bu kodda görüş bildiren, birinci sınıf öğretmeni katılımcılardan Ö7 ve Ö16 şunları söylemiştir:

...ilkokula başlama yaşının öğrencileri çok etkilediğini görmemek mümkün değil. Birinci sınıfa erken yaşta başlayan çocuklar daha anasınıfında olması gerekirken, maalesef kanunun esnekliğiyle velileri tarafından okula gönderilebiliyor. Bu öğrencileri derse alıştırmak ve yoğunlaştırmak çok zor, ilgisizler. Çünkü gerçekten 9-10-11 ay aralarında yaş farkı bulunan öğrencilerin aynı ortamda eğitim alması gerçekten çok zor bir durum. Öğrenciler de bizler de bu böyle bir durumda zorlanıyoruz. Ders yapmak istiyorum mesela, ancak küçük yaştaki çocuklar daha oyun çağındayken oldukları için ya dersten hemen sıkılıyolar ya da sürekli oyun oynamak istiyorlar. Hal böyleyken okuduğunu anlama çalışmalarının ne kadar zor ve verimsiz olacağını artık siz düşünün. Küçük yaştaki öğrenciler okuma ve okuduğunu anlama becerisini tam anlamıyla kazanamadığında ise tüm okul hayatı boyunca zorluklar yaşayacaklardır. Ayrıca raporla bir sene erteleterek 83-84 aylık çocukların sıkıldıklarını görüyoruz. Hatta birçoğu okumayı öğrenip de gelmiş oluyorlar. Bu durum sınıfta yaştan dolayı seviye farkını oluşturuyor. Bu da onların motivasyonunu olumsuz etkiliyor (Ö7).

...ilkokula başlama yaşının etkisini, 4+4+4 sistemine geçince tüm sınıf öğretmenleri gayet iyi anlamıştır.60 aylık 65 aylık çocuklar bu sistemle okula gönderildi ve gerçekten o dönemki öğrencilerin şimdi ne kadar zorlandıklarını görüyoruz. 60 aydan 85 aya kadar çocuklarla okuma yazma öğrenmeye çalıştık. Okuma ve anlamayla ilgili kritik bir yaş dönemi vardır. Bu da 72-80 aralığındadır. Erken yaşta okula gönderilen çocuklar okula uyum sağlayamaz ki. Uyum sağlayamayan çocuğa biz de okuma yazma ve okuduğunu anlama becerisini öğretip, kendisini ifade etmesini bekliyoruz. Bu mümkün değil mümkün olsa bile çok zor. Büyük yaş grubundaki çocukların okuduğunu anlama becerisi çok iyi ancak onlar da çoğu zaman derslerde sıkılıyolar. Bu nedenle okula başlama yaşı, okuduğunu anlama üzerinde çok önemli bir etkidir diye düşünüyorum (Ö16).

Yine Tablo 4.3.'e göre; ilkokula başlama yaşı temasının “psikomotor gelişim” kodunda 7 katılımcı (f=7) görüş bildirmiştir. Katılımcılar, ilkokula erken yaşlarda başlayan birinci sınıf öğrencilerinin psikomotor yönden tam gelişme sağlamadığını ve bu durumun da okuduğunu anlama becerilerini olumsuz etkilediğini düşünmektedir. “Psikomotor gelişim” kodunda görüş bildiren, birinci sınıf öğretmeni katılımcılardan Ö9 ve Ö13 şunları söylemiştir:

...ilkokula başlama yaşı konusunda erken yaşta başlamak öğrenciler için ve bizler için dezavantajlı bir durum. Bu çocukların daha el kasları gelişmiş durumda değil. Bedensel gelişimleri daha birinci sınıfa uygun değil. Bir taraftan yazmayı öğreteceksin diğer taraftan okuduğunu anlamayı. Küçük yaştaki öğrencilerle okuduğunu anlama sürecini yönetmek kolay değil gerçekten. Yani fiziksel olarak tam hazır değil çocuklar. Bu konuda velilerin iyi bilgilendirilmesi veya okul idareleri tarafından yaş gruplarına göre sınıfların oluşturulması gerektiğini düşünüyorum (Ö9).

...bir öğretmen olarak yıllardır edindiğim tecrübeler, öğrencilerin küçük yaşlarda mesela 60-66 aylıkken okula başladıklarında parmaklarının tam gelişmediği, el kaslarındaki gelişiminin yetersizliği ve çabuk yorulma gibi davranışları görüyorum. Bu öğrenciler kalem tutarken, çizgi çalışması yaparken, yazarken, boyama yaparken aşırı derecede zorlanıyorlar. İster istemez derslerde bu durumları düzeltmek için daha çok vakit geçiriyorsunuz. Bu durumda yazmayı tam öğrenemeyen çocuk okumayı ve okuduğunu anlamayı da tam yapamıyor. Okuduğunu anlama faaliyetlerinin de geç başlamasına neden oluyor. Dolayısıyla bu becerilerin kazanılması da aşırı zaman alıyor (Ö13).

Tablo 4.3.'e göre; ilkokula başlama yaşı temasının “zihinsel gelişim” kodunda 5 katılımcı (f=5) görüş bildirmiştir. Katılımcılar, ilkokula erken yaşlarda başlayan birinci sınıf öğrencilerinin zihinsel gelişim yönünden tam gelişme sağlamadığını ve bu durumun da okuduğunu anlama becerilerini olumsuz etkilediğini düşünmektedir. “Zihinsel gelişim” kodunda görüş bildiren, katılımcılardan Ö11’in ifadeleri, konuya dikkat çekme noktasında ilgi çekicidir:

...okuduğunu anlama becerilerinin kazanılması için öğrencilerin belli bir zihinsel olgunluğa erişmesi gerekir. Yazma becerilerinin kazanılmasında öğrencilerin bedensel gelişimleri ne kadar önemliyse, zihin gelişimleri de okuduğunu anlama çalışmalarının yapılmasına olanak verecek yeterliliğe sahip olması gerektiğini düşünüyorum. Aksi takdirde birinci sınıfta eğitim almak da eğitim vermek de zulüm olur. Zihinsel gelişim noktasında yetersiz olan öğrencilerin aileden ayrılmadığını, sorumluluk alamadığını, iletişim kuramadığını ve kendini ifade etmekte zorlandığını biz öğretmenler hep tecrübe etmişizdir. Yine küçük yaşta birinci sınıf öğrencileri daha tam sosyalleşemediklerinden dolayı da çok sıkıntılar yaşamaktayız. Hani iletişimde kaynak ve alıcı arasındaki iletişim süreci vardır ya, işte biz bu iletişimi küçük çocuklarla hemen kuramıyoruz. Çocukların algılama ve kavrama yetenekleri de tam oluşmadığından okuduğunu anlama becerilerinin kazandırılmasında büyük sıkıntılar yaşıyoruz. Bu nedenle zihinsel gelişim ve olgunlaşma tam gerçekleşmeden öğrencilerin birinci sınıfa başlatılmaması gerektiğini düşünüyorum (Ö11).

4.4. Dördüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt probleminde “Ailelerin öğrenim düzeyleri, öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini nasıl etkilemektedir?” sorusuna cevap aranmıştır. Bu alt probleme ait bulguları ortaya çıkarmak için katılımcılara; “Ailelerin öğrenim düzeylerinin, okuduğunu anlama becerisini nasıl etkilediğine ilişkin görüş ve düşünceleriniz nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Elde edilen verilerin yapılan betimsel analizleri sonucunda ulaşılan tema ve kodlara ilişkin veriler tablo 4.4.'de verilmiştir.

Tablo 4.4. *Ailenin Öğrenim Düzeyinin Okuduğunu Anlama Becerilerine Etkisine İlişkin Katılımcı Görüşleri*

Tema	Kod	Sayı (f)	Katılımcılar (K)
Ailenin Öğrenim Düzeyi	Destekleme	12	Ö2, Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö9, Ö11, Ö12, Ö14, Ö15, Ö19, Ö20
	Yönlendirme	5	Ö1, Ö4, Ö8, Ö10, Ö17
	Algı ve Tutum Geliştirme	3	Ö13, Ö16, Ö18

Tablo 4.4.'ye göre; ailelerin öğrenim düzeyi, öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini hangi boyutlarda etkilediğine ilişkin katılımcı görüşleri; “ailenin öğrenim düzeyi” temasında, “destekleme (f=12)”, “yönlendirme (f=5)” ile “algı ve tutum geliştirme(f=3)” kod başlıklarında ortaya çıkmıştır. Ailelerin öğrenim düzeyinin okuduğunu anlama becerilerini etkilediği ve en fazla “destekleme” kodunda görüş bildirildiği görülmektedir. Bu kodu sırasıyla “yönlendirme” ve “algı ve tutum geliştirme” kodları takip etmiştir.

Tablo 4.4.'e göre; “ailenin öğrenim düzeyi” temasının “destekleme” kodunda 12 katılımcı (f=12) görüş bildirmiştir. Katılımcılar, öğrenim düzeyi yüksek olan ailelerin, öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini kazanmasında daha çok destek olduklarını düşünmektedir. Konuya ilişkin, Ö7 şunları söylemiştir:

...birinci sınıfta hem bizim için hem de öğrenciler için aile desteği çok önemlidir. Ben öğrencisiyle ilgilenen aileleri, çocuğun durumundan biliyorum. Verdiğimiz ödevlerin yapılması, çocukların düzenli bir şekilde okula gelmesi, evinde kitap okuması gibi aileyle yapılması gereken işlerin hepsi eğitim seviyesi yüksek olan aileler tarafından yapılıyor. Sınıfımda eğitim seviyesi yüksek ailelerin çocukları aileleri tarafından daha çok desteklenmektedir. Bu durum öğrencilerin, okuduğunu anlama becerileri daha çok geliştirmektedir (Ö7).

Yine katılımcılardan Ö19, Ö11, Ö20 ve Ö15 konuya ilişkin şunları söylemiştir:

...eğitim düzeyi yüksek aileler öğrencilerine destek olmakta ve daha çok ilgilenmektedir (Ö19); eğitim düzeyi yüksek aileler, okuduğunu anlama etkinliklerinde daha bilinçli davranmaktadır (Ö11); eğitim düzeyi yüksek aileler, çocuklarının sorunlarıyla daha yakından ilgilenmekte ve okuduğunu anlama etkinliklerine gereken destek sağlamaktadır (Ö20); eğitim seviyesi yüksek olan aileler, çocuklarıyla daha nitelikli vakit geçirmekte ve örnek davranışlarla okumayı desteklemektedir (Ö15) şeklinde ifade etmişlerdir.

Tablo 4.4.'e göre; “ailenin öğrenim düzeyi” temasının “yönlendirme” kodunda 5 katılımcı (f=5) görüş bildirmiştir. Katılımcılar, öğrenim düzeyi yüksek olan ailelerin, öğrencilerini yönlendirerek okuduğunu anlama becerisine iyi bir rehberlik yaptıklarını düşünmektedir. Bu konuda Ö8'in ifadeleri konuyu özetlemektedir:

...okuduğunu anlama becerilerine destek olan eğitim düzeyi yüksek olan aileler, öğrencilerini doğru yönlendirmektedir. Öğrencilerinin eğitimi anlamında öğretmenleriyle iletişimi hiç bırakmayan bu

veliler, sorunlara hep çözüm odaklı yaklaşmaktadır. Okuduğunu anlama çalışmalarını evde öğrencisiyle beraber gerçekleştiren bu veliler, doğru yönlendirmelerle öğrencilerinin daha başarılı olmasını sağlamaktadırlar. Öğrencilerin sordukları soruları bilinçli bir şekilde cevaplamak çok önemlidir. Yine okuduğunu anlama çalışmalarının nasıl yürütülmesi gerektiğini bilmek ve uygulayabilmek de önemlidir. İşte bu saydığım durumlar, öğrenim düzeyi yüksek olan ailelerde en güzel şekilde gerçekleşmektedir (Ö8).

Yine Tablo 4.4.'e göre; “ailenin öğrenim düzeyi” temasının “algı ve tutum geliştirme” kodunda 3 katılımcı (f=3) görüş bildirmiştir. Katılımcılar, öğrenim düzeyi yüksek olan ailelerin, okuduğunu anlama becerine karşı öğrencilerde olumlu algı ve tutum oluşturduklarını düşünmektedir. Bu konuda Ö13’ün ifadeleri şu şekildedir:

...öğrenim düzeyi yüksek olan aileler, öğrencileriyle birlikte kitap okuyarak, konuşarak veya örnek davranışlar sergileyerek, onlara okuduğunu anlama konusunda iyi bir algı vermektedir. Kitap okumaya karşı olumlu bir tutum kazandırmaktadır. Bu desteği gören çocuklar, okulda da aynı davranışı göstermektedir. Çocukların okuduğunu anlama karşı iyi bir tutumu olursa, bu davranışı devam ettirmektedir. Bunu öğrencilerden de işitiyoruz. Geçenlerde, evde kitap okuyor musunuz çocuklar diye sorduğumda; velisi doktor olan bir öğrencimiz, biz her gün akşamları yatmadan önce anne ve babamla okuyoruz ve anlatıyoruz birbirimize öğretmenim, diye cevap verdi. Bu durum, çocuklarda okuduğunu anlamaya karşı gelişecek algının en güzel bir veli örneğidir (Ö13).

BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmada; ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerine etki eden faktörlere ilişkin öğretmen görüşlerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaç kapsamında; öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerine etki eden faktörlerden; sosyoekonomik düzey, okul öncesi eğitimi alıp almama durumları, ilkokula başlama yaşı ve ailelerin öğrenim düzeyleri araştırılmış ve ulaşılan verilerin analizi yapılarak sonuca ulaşılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre;

- Sosyoekonomik düzey, öğrencilerin okuduğunu anlama becerisini etkileyen önemli bir çevresel faktördür ve üst sosyoekonomik düzey, çocukların okuduğunu anlama düzeyini artırıcı bir etkiye sahiptir.
- Okul öncesi eğitimi, öğrencilerin okuduğunu anlama becerileri üzerinde olumlu bir etkiye sahiptir. Okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin, almayan öğrencilere göre okuduğunu anlama noktasında daha hazır oldukları tespit edilmiştir.
- İllkokula başlama yaşı, okuduğunu anlama becerileri üzerinde etkilidir ve erken yaşta okula başlayan öğrencilerin, psikomotor ve zihinsel gelişimlerinin yetersiz olması nedeniyle okuduğunu anlama becerilerine uyum sağlamada zorlandıkları ortaya çıkmıştır.
- Ailenin öğrenim düzeyi, okuduğunu anlama becerisini olumlu yönde etkileyen bir faktördür ve öğrenim düzeyi yüksek olan ailelerin, öğrencilerini daha iyi yönlendirerek okuduğunu anlama becerilerine destek oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada ulaşılan sonuçlar değerlendirildiğinde; öğretmenlerin de öğrencilerde okuduğunu anlama becerilerine etki eden faktörlerin farkında olması, sorunun çözümü ve ilgili alanın gelişmesi adına oldukça önemli görülmektedir.

Sosyoekonomik düzey, öğrencilerin okuduğunu anlama becerisini etkileyen önemli bir çevresel faktördür. Araştırmanın sonuçlarını destekleyen çalışmalara literatürde rastlamak mümkündür. Çalışkan'ın (2000), "ailelerin gelir düzeyi ve eğitim seviyesi ile okuduğunu anlama başarısı arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu, gelir düzeyinin ve eğitim seviyesinin arttıkça okuduğunu anlama başarısının da arttığı" sonucuna ulaşması; Akçınar'ın (2012), "ailenin sosyoekonomik durumunun okula uyumu etkilediğini" bulması; Ensar ve

Keskin'in (2014), "ailenin gelir düzeyi arttıkça, çocukların okula olan sosyal duygusal uyum düzeylerinin, okuduğunu anlama becerilerinin ve akademik başarılarının arttığı" sonucu; Erkan'ın (2011), "üst sosyoekonomik gruptaki çocukların okula hazırbulunuşluk düzeylerinin, alt sosyoekonomik gruptaki çocuklara göre daha yüksek olduğu" bulgularına erişmesi, araştırmanın sonuçlarını desteklemektedir. Üst sosyoekonomik düzeye sahip olan aileler, öğrencilerine daha iyi bir eğitim ortamı sağlayabilirler. Bu aileler, okuduğunu anlama becerisinin gelişmesine destek olmak için öğrencilerine; zengin uyarıcılarla deneyim yaşatma, materyal desteği, kitap, özel ders ve etüt gibi geniş imkanları sağlayabilirler. Bu durum, öğrencilerin okuduğunu anlama becerisini olumlu yönde etkileyebilir.

Araştırmanın ulaştığı diğer bir sonuca göre; okul öncesi eğitimi, öğrencilerin okuduğunu anlama becerileri üzerinde olumlu bir etkiye sahiptir. Okul öncesi eğitimi alan öğrenciler, almayan öğrencilere göre okuduğunu anlamaya daha hazırdır. Okul öncesi eğitiminin amacının; öğrencileri bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönden zengin uyarılarla destekleyerek birinci sınıfa hazırlamak olduğu düşünüldüğünde, okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin zengin deneyimler yaşayarak yüksek hazırbulunuşluğa sahip olması, uyum sıkıntılarını yaşamaması, katılımcı ve girişken olması nedeniyle bu öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerinin daha yüksek düzeyde olacağını söylemek mümkündür. Araştırmanın bu sonucu, literatür tarafından da desteklenmektedir. Cin Kılıç (2009) ile Erkan ve Kırcı'nın (2010) araştırmalarında; "okul öncesi eğitiminin, çocukların okula hazırbulunuşlulukları üzerinde olumlu etkisinin olduğu ve okul öncesi eğitiminin okuma, yazma ve okuduğunu anlama düzeyleri üzerindeki etkisinin önemli olduğu" sonucu; Gümüş'ün (2013), "okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin, almayan öğrencilere göre okula daha hazır geldikleri için çocukların ilkokula başlamadan önce mutlaka okul öncesi eğitimi almaları gerektiği" sonucu; Çiftçi (2017), "okul öncesi eğitimi, ilkokula hazırbulunuşluğu artırdığı"; Esaspehlivan (2006) ve Türkyılmaz'ın (2018), "okulöncesi eğitimi alan öğrencilerin, almayanlara öğrencilere göre daha yüksek hazırbulunuşluğa sahip olduklarını belirlemesi"; Tekin'in (2018), "birinci sınıf öğrencilerinden okula ve okumaya hazırbulunuşluk düzeylerinin okul öncesi eğitimi alıp almama durumuna göre okumaya hazırlık alt boyutları ile okula hazırbulunuşluluk düzeyi değerlendirildiğinde, okul öncesi eğitimi alanların lehine anlamlı farklılık olduğunu" bulması, araştırmanın sonucuyla aynı yönde paralellik göstermektedir.

Araştırmanın sonuca göre; ilkokula başlama yaşı, okuduğunu anlama becerileri üzerinde etkilidir ve erken yaşta okula başlayan öğrencilerin, psikomotor ve zihinsel

gelişimlerinin yetersiz olması nedeniyle okuduğunu anlama becerilerine uyum sağlamada zorlandıkları ortaya çıkmıştır. Küçük yaştaki çocukların el-kas gelişiminin zayıf olması ve bilişsel gelişimin de yeterli düzeye ulaşmaması, öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerine uyum sağlamasını olumsuz yönde etkileyebilir. Özellikle 4+4+4 eğitim sistemiyle birlikte veliler bu durumu bir hakmış gibi 60 aylık çocukları birinci sınıfa kaydetmesi, bu uyumsuzluğu ve sorunları ortaya çıkaran en önemli bir örnektir. Küçük yaş grubundaki öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerinin öğretilmesi süreçlerinde sürekli oyun oynamak istemesi, okuma yazma öğrenmede sürekli yardım beklemesi, hemen yorulmaları, derslere ilgisiz olmaları ve motivasyon eksikliği gibi uyumsuzluk davranışları göstermeleri mümkün görülmektedir. Tural'ın (2013), "73 ay ve daha büyük olan öğrencilerin okuduğunu anlama başarıları, 60-66 ve 67-72 ayda okula başlayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu" sonucu; Öztürk ve Uysal'ın (2013), "sınıf öğretmenlerinin farklı yaş grubundaki öğrencilerde görülen algısal farklılıkları ve uyum sorunlarını, 60-66 ay aralığındaki öğrencilerin bilişsel gelişim yönünden daha geride olmasına bağladığı"; Calp'ın (2014) ise "72-84 ay aralığında olan öğrenci grubunun okuma anlama becerisi, 60-71 ay aralığında bulunan öğrencilerin okuma anlama becerisinden daha yüksek olduğunun tespit etmesi" araştırmanın sonucunu desteklemektedir.

Araştırmanın diğer bir sonucuna göre; ailenin öğrenim düzeyi, okuduğunu anlama becerisini olumlu yönde etkileyen bir faktördür ve öğrenim düzeyi yüksek olan ailelerin, öğrencilerini daha iyi yönlendirerek okuduğunu anlama becerilerine destek oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Damarlı'nın (2007) araştırmasının sonucunda; öğrenim düzeyi yüksek olan ailelerin çocukları, okuma yazma düzeylerinde daha başarılı olduğu sonucuna ulaşması, araştırmayı desteklemektedir. Eğitim düzeyi yüksek olan ailelerin çocuklarının eğitimiyle daha yakından ilgilendikleri ve bilinçli hareket ettikleri bilinmektedir. Bu durum çocuklarının başarısına da olumlu olarak yansıdığı değerlendirilmektedir. Yine Baş ve Şahin'in (2013) araştırmasının sonucuna göre "lise ve yükseköğretim mezunu olan anne ve babaların çocuklarını, okuma, anlama ve yazma noktasında daha çok destekledikleri" sonucuna ulaşması ve yine Çalışkan (2000) ile Sabak ve Kaldan'ın (2007) aynı doğrultuda sonuçlara ulaşması, araştırmanın sonuçlarıyla örtüşmektedir.

5.2. Öneriler

Araştırmanın sonuçlarına dayanarak, okuduğunu anlama becerisinin geliştirilmesine yönelik ve gelecekte bu alanda yapılacak akademik araştırmalara yönelik getirilen öneriler şunlardır:

1. Araştırmanın sonucuna göre; erken yaşta okula başlayan öğrencilerin, psikomotor ve zihinsel gelişimlerinin yetersiz olması nedeniyle okuduğunu anlama becerilerine uyum sağlamada zorlandıkları ortaya çıkmıştır. Bu sonuca göre, ilkokula başlama yaşına ilişkin mevzuatta gereken düzenlemeler yapılabilir.

2. Araştırmanın sonucuna göre; okul öncesi eğitimi, öğrencilerin okuduğunu anlama becerileri üzerinde olumlu bir etkiye sahiptir. Okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin, almayan öğrencilere göre okuduğunu anlamaya daha hazır oldukları tespit edilmiştir. Bu nedenle, okul öncesi eğitimi zorunlu eğitim kapsamına alınmalı ve anasınıfı eğitimi almayan çocuklar, birinci sınıfa başlatılmamalıdır.

3. Ailelerin öğrenim düzeyi, okuduğunu anlama becerisini olumlu yönde etkileyen bir faktördür sonucuna göre; öğrenim düzeyi alt düzeyde olan aileler, kurs ve seminerlerle desteklenmeli ve gereken eğitsel eğitimler verilerek aileler bilinçlendirilmelidir.

4. Sosyoekonomik açıdan dezavantajlı olan öğrencilerin, okul idareleri ve rehberlik servisleri tarafından maddi manevi desteklenerek bu eksikliklerinin giderilmesi sağlanmalıdır.

5. Bu araştırma, okuduğunu anlama becerilerine etki ettiği düşünülen 4 faktörün değişken olarak kullanıldığı ve nitel desende yürütülen bir araştırmadır. Aynı alanda daha fazla faktörün değişken olarak kullanıldığı nicel, gözleme dayalı, eylemsel ve deneysel yöntemlerin kullanıldığı yeni araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akın, S. (2016). *İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okuma, yazma ve okuduğunu anlama düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, Düzce.
- Akçınar, B. (2012). Ana-babalık: *Kuram ve araştırma dergisi*, 22, 81-127
- Altunay, U. ve Çakıcı, D. (2006). Etkili okuma ve okuduğunu anlama. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 330(31), 40-46.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S., & Yıldırım, E. (2010). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri SPSS Uygulamalı*, Sakarya Yayıncılık, Sakarya.
- Arı, A. (2014). İlkokula başlama yaşına ilişkin öğretmen görüşleri. *Kuramdan Uygulamaya Eğitim Bilimleri*, 14(3), 1031-1047.
- Aydemir, H., Karalı, Y. ve Kılınçer, Ç. (2019). Okuma ve yazmaya geçiş sürecini etkileyen faktörlerin sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirilmesi. *18. International Primary Teacher Education Symposium/16-20 October 2019/Antalya-Turkey*.
- Aytaş, G. (2005). Okuma eğitimi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3 (4), 461-470.
- Ayvaz Sivri, D. (2016). *İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okuma becerileri ile görsel algı düzeylerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Bay, Y. (2008). *Ses temelli cümle yöntemiyle ilk okuma yazma öğretiminin değerlendirilmesi (Ankara ili örneği)*. Yayınlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Baş, G., ve Şahin, C. (2012). İlköğretim 6. 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin okuma tutumları ve yazma eğilimleri ile Türkçe dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişki. *Turkish Studies*, 7(3), 555-572.
- Bekman, S. (1998). *Eşit fırsat: Anne-çocuk eğitim programlarının değerlendirilmesi*. İstanbul: Anne-Çocuk Eğitim Vakfı Yayınları.
- Binbaşıoğlu, C. (2004). *İlk okuma ve yazma öğretimi*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak Kılıç, E., Akgün Erkan, Ö., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Calp, M. (2014). Farklı yaş aralığındaki birinci sınıf öğrencilerin okuma, yazma, kalem tutma, derse katılma ve akademik başarılarının karşılaştırılması. *Ekev Akademi Dergisi*, 18(60), 31-54.

- Cinkılıç, H. (2009). *Okul öncesi eğitimin ilköğretim 1. Sınıf öğrencilerinin okul olgunluğuna etkisinin incelenmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Çalışkan, M. (2000). *Ailenin bazı sosyo-ekonomik faktörlerinin öğrencinin okuduğunu anlama başarısına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Çelenk, S. (2003). İlk okuma yazma öğretiminde kuluçka dönemi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(2), 75-80.
- Çiftçi, E. (2017). *Birinci sınıfa kayıtlı farklı yaş grubundaki öğrencilerin Türkçe ve Matematik dersi öğretim programına dair kazanımlara ulaşma durumlarının incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.
- Çiftçi, Ö. ve Temizyürek, F. (2008). İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerinin ölçülmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(5).
- Çömlekçioğulları, A. (2020). *Öğrenci başarısı ile ailelerin sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişki (Denizli ili örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Çubukçu, Z. ve Gültekin, M. (2006). İlköğretimde öğrencilere kazandırılması gereken sosyal beceriler. *Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, 37,154-174.
- Damarlı, S. (2007). *İlköğretim birinci sınıf öğrencilerinin dil gelişim düzeyleri ile okuma yazma başarısı arasındaki etki*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Davaslıgil, Ü. (1980). Farklı sosyoekonomik ve kültürel çevreden gelen birinci sınıf çocukların dil gelişimine okulun etkisi. *İstanbul Üniversitesi Pedagoji Enstitüsü Pedagoji Dergisi*, 1. 167-186.
- Demirel, Ö. (2004). *Türkçe öğretimi*, Ankara: Pegem.
- Ekici Calın, T. (2019). *Sınıf öğretmenlerinin ilk okuma-yazma öğretimine ilişkin görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ensar, F. ve Keskin, U. (2014). A survey on the adjustment of primary first grade studentsto school / İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyumları üzerine bir inceleme. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 10 (2), 459-477
- Epçaçan, Ç. (2018). Okuma ve anlama becerilerinin öğretim sürecine etkisi üzerine bir değerlendirme. *Turkish Studies (Elektronik)*, 13(19), 615- 630.

- Erbay, E. (2008). *Okul öncesi eğitim alan ve almayan ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin sosyal becerilere sahip olma düzeyleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Erduran, E. (1999). *Okul öncesi eğitimde okuma-yazmaya hazırlık Programlara ve bilişsel yetenek özelliklerinin okuma sürecine etkileri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Erkan, S. (2011). Farklı sosyoekonomik düzeydeki ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluklarının incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40, 186-197.
- Erkan, S. ve Kırca, A. (2010). Okulöncesi eğitimin ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluklarına etkisinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 94-106.
- Ergün, M. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemleri, nitel araştırma*. <http://www.egitim.aku.edu.tr/nitelarastirma.ppt#256,1>, sayfasından erişilmiştir.
- Esaspehlivan, M. (2006). *Okul öncesi eğitim kurumuna gitmiş ve gitmemiş 78 ve 68 aylık çocukların okula hazırbulunuşluklarının karşılaştırılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Güleryüz, H. (2004). *Türkçe ilk okuma yazma öğretimi*, Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Gümüş, İ. (2013). Çoklu zekâ kuramına dayalı öğrenme yönteminin öğrencilerin tutum ve akademik başarılarına etkisinin motivasyon stillerine göre analizi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 22(1), 135-153.
- Güneş, F. (1993). Okuma yeteneğinin geliştirilmesi, *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*, 30, s. 26-30.
- Gündüz, F. ve Çalışkan, M. (2013). 60-66, 66-72, 72-84 aylık çocukların okul olgunluk ve okuma yazma becerilerini kazanma düzeylerinin incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 8(8), 379-398.
- Güzel, R. (1998). *Alt özel sınıflardaki öğrencilerin sesli okudukları öyküyü anlama becerisini kazanmalarında doğrudan öğretim yöntemiyle sunulan bireyselleştirilmiş okuduğunu anlama materyalinin etkililiği*. Yayınlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- High, C. P., Lagasse, L., Becker, S., Ahlgren, I. & Gardner, A. (2000). Literacy promotion in primary care pediatrics: Can we make a difference?. *Pediatrics*, 105(4), 927-934.
- Kantemir, E. (1995). *Yazılı ve sözlü anlatım*. Ankara: Engin Yayınevi.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma Yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1).62-80.

- Karatay, H. (2010). İlköğretim öğrencilerinin okuduğunu kavrama ile ilgili bilişsel farkındalıkları, *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 27(27), 457-475.
- Kartal, S. (2013). Türkiye'de ilkokula başlama yaşının beş yaşa indirilmesinin eğitim politikaları açısından değerlendirilmesi, *Mülkiye Dergisi*, 37(3), 201-214.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 62-80
- Kıncal, R.Y. (1991). *Okul aile birliğinin fonksiyonunu gerçekleştirme düzeyi*, Yayınlanmamış doktora tezi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Kırca, A. (2007). *Okulöncesi eğitimin ilköğretim birinci sınıf çocuklarının okula hazırbulunuşluklarına etkisinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Köksal, K. ve Yılmaz, M. (2008). Tekrarlı okuma yönteminin okuduğunu anlamaya etkisi, *Milli Eğitim*, 179, 51-65.
- Lucas, M. P. (2008); *Reading and the elementary princibal: implicationsfor policy and practice*, Doktora Tezi, Graduate Faculty of University of Pittsburgh, School of Education, Pittsburgh.
- Luma, S. (2002); “*İlköğretim okulu yedinci sınıf öğrencilerinin okuma beceri ve alışkanlıklarını geliştirmeye yönelik uygulamalı bir araştırma*,” Yayınlanmamış Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], (2015). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu (1-5. Sınıflar)*. Ankara Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi.
- Nur-Saydam, E. (2020). *Birinci sınıfta okuma-yazma başarısını etkileyen faktörlerin belirlenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Obalar, S. (2009). *İlköğretim birinci sınıf öğrencilerinin ilk okuma yazma becerileri ile sosyal duygusal uyum ve zekâ düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Ogelman-Gülay, H., ve Sarıkaya-Erten, H. (2013). 5-6 yaş çocuklarının akran ilişkileri, okula uyum düzeyleri ve sosyal konumları arasındaki ilişkilerin izlenmesi. *Uluslararası Hakemli Beşerî ve Akademik Bilimler Dergisi*, 2(3), 26-46.
- Öz, F. (2001). *Uygulamalı ilk okuma yazma öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Özbay, M. (2009); “*Anlama teknikleri I: Okuma eğitimi*,” Öncü Basımevi, Ankara.

- Öztürk, H. (1995). *Okul öncesi eğitim kurumlarına giden ve gitmeyen ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin alıcı ve ifade edici dil düzeyleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Öztürk, E. ve Uysal, K. (2013). İlkokul 1. sınıf öğrencilerinin okuma-yazma süreçlerinin takvim yaşı yönünden karşılaştırılması. *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(8), 1041-1054.
- Sabak-Kaldan, E. (2007). *İlköğretim 3. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersinde okuduğunu anlama becerilerini etkileyen ekonomik ve demografik faktörler*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sancı, D. (2002). *İlköğretim altıncı sınıf öğrencilerinin toplumsal, kültürel ve ekonomik durumlarının okuma motivasyonlarına etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum
- Sert, N. (2014). School entryage: 66 months of age for literacy skills. *Social and Behavioral Sciences*, 141, 25-29.
- Sever, S. (2004). *Türkçe öğretimi ve tam öğrenme*. Ankara: Ani Yayıncılık.
- Şen Baz, D. & Baz, B. (2018). Okuduğunu anlama üzerine bir derleme çalışması. *Yıldız Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2 (1), 28-41.
- Teke, H. (2010). *Ana sınıfı öğretim programının ilköğretim 1.kademe 1.sınıf öğrencilerinin hazırbulunuşluk düzeylerine etkisinin öğretmen görüşlerine göre incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Tekin, H. (2018). *Özdüzenleme becerilerinin ilkokula hazırbulunuşluk üzerindeki etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Aydın.
- Temizkan, M. (2007). *İlköğretim ikinci kademe türkçe derslerinde okuma stratejilerinin okuduğunu anlama üzerindeki etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara.
- Temizkan, M. (2009). İlköğretim öğrencilerinin okuduğunu anlama düzeyleri ile yazılı anlatım beceri düzeylerinin karşılaştırılması. *Milli Eğitim Dergisi*, 183, 42-67.
- Thornton, L. H. ve Vinzant R. S. (2000). *The effects of phonemic awareness instruction in first grade on the reading scores of rural primary students*, Paper presented at the Annual Meeting of the Mid-South Educational Research Association (Bowling Green, KY, November 15-17, 2000) 447-460.
- Tural, Ö. (2013). *İlk okuma yazma öğrenmede okula başlama yaşının okuma-yazma başarısına etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dicle Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Türkyılmaz, M.Ğ. (2018). *İlkokul 1. sınıf öğrencilerinin sosyal yeterlik ve hazırbulunuşluk becerilerinin incelenmesi*. Amasya Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Unutkan, P. Ö. (2003). *Marmara ilköğretime hazır oluş ölçeğinin geliştirilmesi ve standardizasyonu*. Yayınlanmamış doktora tezi. Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Üstün, E., Akman, B. ve Etikan, İ. (2004). Farklı sosyo-ekonomik düzeydeki çocukların bilişsel gelişimlerinin değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 26, 205-210
- Vural, S. (2007). *Ailenin sosyo ekonomik düzeyinin birinci sınıf öğrencilerini aile, öğretmen iletişimi ve okuma yazma başarısı ile ilişkisi*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Yavuzer, H. (2010). *Ana-baba ve çocuk*. İstanbul: Remzi Kitabevi, 21. Basım.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde bilimsel araştırma yöntemleri*. (9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, M. (2006). *İlköğretim 3. sınıf öğrencilerinin sesli okuma hatalarını düzeltmede ve okuduğunu anlama becerilerini geliştirmede tekrarlı okuma yönteminin etkisi*, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Yılmaz, M. (2011). İlköğretim 4. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama seviyeleri ile türkçe, matematik, sosyal bilgiler ve fen ve teknoloji derslerindeki başarıları arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 29, 9-14.
- Zelyurt, H. ve Özel, E. (2015). İlkokul birinci sınıfı okutan sınıf öğretmenlerinin eğitimde 4+4+4 düzenlemesine ilişkin görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(3), 1-18.

EKLER

Ek 1. Araştırma İzin Belgesi



T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-16605029-44-33760740
Konu : Anket Uygulama İzni

04/10/2021

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğünün 17.09.2021 tarihli ve 103293 sayılı yazıları.

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Eğitimi (İ.Ö.) Tezsiz Yüksek Lisans Programı öğrencisi Hatice KANKURAL, "İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okuduğunu Anlama Becerilerine Etki Eden Faktörlere İlişkin Öğretmen Görüşleri" konulu proje çalışmasına yönelik hazırlanmış olduğu anket/ölçek formlarını İlgi yazı gereği Müdürlüğümüze bağlı Denizli ili Merkezefendi ve Pamukkale ilçelerinde bulunan ilkokullarda görev yapan öğretmenlere uygulamak istemektedir.

Yukarıda adı geçen müracaat ile ilgili (Lisans/Lisansüstü/Doktora) öğrencileri ve Öğretim Görevlilerinin ilgi yazıları ekinde belirtmiş oldukları okullarda, (Ortaöğretim/İlköğretim/Okulöncesi) konuları ile ilgili anket çalışmalarının 2020/2 Nolu "Araştırma Uygulama İzinleri" Genelgesinde belirtilen esaslar gereğince; Okul ve kurumların eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde yüz yüze eğitim öğretime ara verilmesi göz önüne alınarak örgün eğitimin 2021/2022 eğitim-öğretim yılı içinde tam olarak başlamasıyla birlikte denetimi ilçe millî eğitim müdürlükleri ve okul/kurum idaresinde olmak üzere, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre, onaylı bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen ve uygulama sırasında da mühürlü ve imzalı örnekten çoğaltılan veri toplama araçlarının uygulanması, ilgili genelgenin 28. Maddesi ve "Araştırma İzni Başvuru Taahhütname'si"nin 16. Maddesi gereği **sonuç raporunun çalışma bitiminden itibaren 30 gün içerisinde kurumunuz aracılığı ile gönderilmesi** Müdürlüğümüze uygun görülmüştür.

Olurlarınıza arz ederim.

Süleyman EKİCİ
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
04/10/2021
Ali Nazım BALCIOĞLU
Vali a.
Vali Yardımcısı

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

Kurumunuzca Müdürlüğümüzden talep edilen araştırma isteklerine ait Makam Onayı ve Müdürlüğümüze Onay verilen anket formları ekte gönderilmiştir.
Gereğini rica ederim.

Ali Nazım BALCIOĞLU
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:
I-Anket Formları

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : M.Akif Ersoy Mah.29 Ekim Bulv.No:174/1
Merkezefendi/DENİZLİ
İnternet Adresi: <http://denizli.meb.gov.tr>
E-Posta: ab20@meb.gov.tr
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
Bilgi için: Hüseyin ERKOÇ-V.H.K.İ. / Sefa GELMİŞ-Şef
Telefon No : 0 (258) 234 20 95
Faks : 0 (258)234 20 99

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://cvraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 829a-3443-3db2-96e4-3ddd kodu ile teyit edilebilir.

Ek 2. Görüşme Formu

Öğretmenlere Yönelik Görüşme Formu

Araştırma Konusu

İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okuma Anlama Becerilerine Etki Eden Faktörlere İlişkin Öğretmen Görüşleri

Giriş

Değerli Eğitimci,

İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okuma anlama becerilerine etki eden faktörlere ilişkin öğretmen görüşlerini ortaya koymayı amaçlayan bu araştırmanın, eğitimin niteliği için yararlı olacağını umuyorum. Bu araştırma projesi kapsamında sizlerle görüşme yapıyorum. Bu konuda görüşlerinizin önemli olduğunu belirtir, katkılarınız için çok teşekkür ederim. Yaptığım tüm görüşmelerde verilen bilgiler, sadece bu araştırmada kullanılacak ve kişisel bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır. Araştırma raporunda isimleriniz şifrelenerek verilecektir. Görüşmeye başlamadan önce sormak istediğiniz sorular var mı? Görüşmenin yaklaşık olarak yarım saat süreceğini düşünüyorum. İzin verirseniz görüşmeyi kaydetmek istiyorum.

Aşağıdaki formu işaretlerken lütfen size uygun olan seçeneğin yanına çarpı (X) işareti koyunuz.

1. Cinsiyetiniz: 1. Kadın () 2. Erkek ()

2. Hizmet Yılıınız: ... Yıl

3. Eğitim Durumu: 1. Önlisans () 2. Lisans () 3. Yüksek Lisans ()

Görüşme Formu (Arka Yüz)

Sormak istediğim sorular şunlardır:

1. Öğrencilerin sosyoekonomik durumlarının, okuma anlama becerisini nasıl etkilediğine ilişkin görüş ve düşünceleriniz nelerdir?
2. Öğrencilerin okul öncesi eğitimi alıp almama durumlarının, okuma anlama becerisini nasıl etkilediğine ilişkin görüş ve düşünceleriniz nelerdir?
3. İlkokula başlama yaşının, okuma anlama becerisini nasıl etkilediğine ilişkin görüş ve düşünceleriniz nelerdir?
4. Ailelerin öğrenim düzeylerinin, okuma anlama becerisini nasıl etkilediğine ilişkin görüş ve düşünceleriniz nelerdir?